

610.

**ROZPORZĄDZENIE
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ**

z dnia 27 października 1933 r.

o prawie celnym.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 25 marca 1933 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 249) postanawiam co następuje:

C z ę ś ć I.

USTRÓJ CELNY.

Obszar celny i jego granice.

Art. 1. 1. Terytorjum Państwa Polskiego i terytorjum Wolnego Miasta Gdańska stanowią polski obszar celny.

2. Granica polskiego obszaru celnego (granica celna) obejmuje terytorjum Państwa Polskiego wraz z terytorjum Wolnego Miasta Gdańska.

3. Gdzie obszar celny graniczy z morzem, granicę celną stanowi linja styku lądu stałego z morzem. Przy wejściach do portu granicę celną stanowi linja łącząca najdalej ku morzu wysunięte części lądu lub urządzenia portowe.

4. Na wodach i drogach, przez które przebiega granica Państwa Polskiego, może Rada Ministrów ustalić granicę celną odmiennie od zasady wyrażonej w ust. 2.

Jednolitość ustawodawstwa celnego.

Art. 2. Polski obszar celny jest jednolity pod względem ustawodawstwa celnego z uwzględnieniem umownego stanu prawnego obowiązującego dla stosunków polsko-gdańskich.

Wolne obszary celne.

Art. 3. 1. Na polskim obszarze celnym mogą być ustanawiane wolne obszary celne.

2. Towary zagraniczne, przywożone do wolnego obszaru celnego a przeznaczone do przechowywania, przeróbki lub obróbki na tym obszarze, nie podlegają należnościami celnym.

3. Ograniczenia przywozowe, przewozowe i wywozowe nie mają w wolnych obszarach celnych zastosowania, z wyjątkiem wymienionych w art. 30 ust. 2 i 5.

4. Towary zagraniczne, przeznaczone do spożycia w wolnym obszarze celnym, podlegają odprawie celnej i ograniczeniom przywozowym na ogólnych zasadach, stosowanych przy przywozie towarów z zagranicy. Postanowienia powyższego nie stosuje się do towarów zagranicznych, przeznaczonych do spożycia na statkach morskich, utrzymujących żeglugę z portami zagranicznymi.

5. Towary krajowe, wywożone do wolnego obszaru celnego, podlegają odprawie celnej i ograniczeniom wywozowym na ogólnych zasadach stosowanych przy wywozie towarów zagranicę. Towary krajowe, przeznaczone do spożycia na wolnym obszarze celnym, wolne są od ceł i ograniczeń wywozowych.

6. Towary, przywożone, z wolnego obszaru celnego do reszty polskiego obszaru celnego, podlegają odprawie celnej i ograniczeniom przywozowym i przewozowym na ogólnych zasadach, stosowanych przy przywozie towarów z zagranicy.

7. Uprawianie handlu i przemysłu, wznoszenie budowli, zamieszkiwanie na wolnym obszarze celnym oraz ruch osobowy pomiędzy wolnym obszarem celnym a resztą polskiego obszaru celnego mogą być poddane ograniczeniom. Ograniczenia te ustala w drodze rozporządzenia Minister Skarbu, Minister Przemysłu i Handlu oraz Minister Spraw Wewnętrznych.

8. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu może przyznawać przedsiębiorstwom zajmującym się w wolnym obszarze celnym przeróbką lub obróbką towarów ulgi pod względem postępowania celnego i należności celnych. Ulgi te mogą być stosowane przy wywozie towarów krajowych zagranicę oraz wywozie do reszty

polskiego obszaru celnego towarów zagranicznych po dokonaniu przeróbki lub obróbki.

9. Wolny obszar celny pozostaje pod kontrolą celną.

10. Wolne obszary celne ustanawia Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

11. Szczegółowe przepisy dla wolnych obszarów celnych wydaje Minister Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Graniczny pas celny.

Art. 4. Obszar położony wewnątrz kraju bezpośrednio wzdłuż granicy celnej stanowi graniczny pas celny. Szerokość granicznego pasa celnego na poszczególnych odcinkach określa Minister Skarbu według warunków miejscowych. Graniczny pas celny oddziela od pozostałego obszaru celnego wewnętrzną linią, która powinna być w widoczny sposób w terenie oznaczona.

Morski pas celny.

Art. 5. Obszar morza o szerokości 6 mil morskich od granicy celnej stanowi morski pas celny.

Zarząd ceł.

Art. 6. 1. Naczelny zarząd ceł na całym obszarze celnym sprawuje Minister Skarbu.

2. Organami Ministra Skarbu w zakresie zarządu ceł są:

- okręgowe władze celne II instancji,
- urzędy celne jako miejscowe władze I instancji,
- Straż Graniczna, jako organ powołany do ochrony granicy celnej.

3. Minister Skarbu może wyłączać niektóre urzędy celne z pod właściwości okręgowych władz celnych II instancji i nadawać im częściowo lub w całości uprawnienia II instancji.

4. Minister Skarbu może uprawnienia przysługujące mu na podstawie przepisów prawa niniejszego przekazywać władzom celnym II lub I instancji.

Okręgowe władze celne II instancji.

Art. 7. Zakres działania okręgowych władz celnych II instancji oraz ich wewnętrzny ustrój, okręgi i siedziby ustala w drodze rozporządzenia Rada Ministrów na wniosek Ministra Skarbu.

Urzędy celne.

Art. 8. 1. Urzędy celne ustanawia i znosi Minister Skarbu. Dla wykonywania pewnych czynności celnych może Minister Skarbu ustanawiać podurzędy i posterunki celne.

2. Dla odprawy pewnych towarów, sprowadzanych z zagranicy wyłącznie dla potrzeb przedsiębiorstw przemysłowych oraz dla odprawy wywozowej wytworzonych przez nie towarów, może Minister Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami otwierać na warunkach przez niego ustalanych podurzędy celne w siedzibie tych przedsiębiorstw.

3. Urzędy celne mogą być ustanawiane przy granicy celnej (graniczne urzędy celne) oraz wewnątrz kraju (wewnętrzne urzędy celne).

4. Urzędy celne powołane są do wymiaru i poboru należności celnych oraz do wykonywania

wszelkich czynności urzędowych przy odprawie celnej, do wykrywania przestępstw celnych i prowadzenia dochodzeń oraz we właściwym zakresie do orzecznictwa w sprawach karnych skarbowych.

5. Minister Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami może poruczać urzędom, podurzędom i posterunkom celnym wykonywanie czynności urzędowych należących do zakresu działania innych władz państwowych.

6. Zakres działania i czas urzędowania poszczególnych urzędów, podurzędów i posterunków celnych ustala Minister Skarbu.

Straż Graniczna.

Art. 9. Organizację, zakres działania, prawa i obowiązki Straży Granicznej określają osobne przepisy.

Rada Towaroznawcza.

Art. 10. 1. Minister Skarbu powołuje Radę Towaroznawczą, jako organ doradczy w sprawach stosowania taryfy celnej.

2. Minister Skarbu ustala skład Rady Towaroznawczej i mianuje jej członków oraz ustala statut i regulamin Rady.

Szczególne uprawnienia władz celnych.

Art. 11. 1. Władzom celnym służy prawo:

a) przeprowadzania dodatkowej kontroli celnej wewnątrz kraju, a w szczególności żądania od osób posiadających towary przeznaczone na zbyt, wyjaśnień o pochodzeniu towarów;

b) w przypadkach uzasadnionego podejrzenia przestępstwa celnego — tymczasowego zatrzymania i zajęcia towarów, tymczasowego zatrzymania osób, rewizji osobistej i rewizji pomieszczeń, z zastosowaniem przepisów ustawy karnej, skarbowej i kodeksu postępowania karnego;

c) wykonywania kontroli celnej przedsiębiorstw i osób, które uzyskały pod pewnymi warunkami zwolnienia od cła, ulgi celne lub inne udogodnienia celne, w celu ustalenia faktu wykonania tych warunków;

d) wykonywania kontroli celnej publicznych przedsiębiorstw przewozowych (koleje, poczta, tramwaje, żegluga, lotnictwo, samochody i t. p.), trudniących się przewozem osób lub towarów przez granicę celną, a w tym celu w szczególności prawo wstępu do środków przewozowych, pomieszczeń i terenów służbowych oraz prawo wglądu do ksiąg i dokumentów, dotyczących przewozu osób i towarów przez granicę celną;

e) rewizji przesyłek nadawanych w granicznym pasie celnym do przewozu przedsiębiorstwom wymienionym pod d).

2. Postanowienia ust. 1 nie ograniczają uprawnień przysługujących organom wykonawczym władz skarbowych na podstawie odrębnych przepisów.

Współdziałanie innych władz.

Art. 12. Władze państwowe i samorządowe obowiązane są współdziałać z władzami celnymi i udzielać im pomocy w zakresie czynności powierzonych władzom celnym.

C z ę ś ć II.

CŁA — TOWARY.

Cła.

Art. 13. 1. Od towarów przywożonych z zagranicy i wywożonych zagranicę pobiera się cła przywozowe i wywozowe. Od towarów przewożonych przez polski obszar celny nie pobiera się ceł. Gdzie prawo niniejsze wspomina o cłach bez bliższego określenia, nazwa ta obejmuje cła przywozowe i wywozowe.

2. Wolne od cła przywozowego są towary, które taryfa celna wymienia jako wolne od cła. Wolne od cła wywozowego są towary, których taryfa celna nie wymienia jako podlegające cłu.

3. Taryfa celna określa wysokość ceł dla poszczególnych towarów. Sposób stosowania taryfy celnej określają osobne przepisy.

4. Minister Skarbu wydaje wyjaśnienia do taryfy celnej oraz ustala w drodze rozporządzenia pozycję taryfy celnej dla towarów, których przynależność taryfowa wzbudza wątpliwość.

5. a) Jeżeli gospodarcze położenie kraju tego wymaga, Rada Ministrów może wprowadzać zmiany w przywozowej taryfie celnej w drodze rozporządzenia.

b) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych ustala i zmienia w drodze rozporządzenia cła wywozowe.

Cła odwetowe i dodatkowe.

Art. 14. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia:

a) nakładać cła odwetowe na towary pochodzące z krajów, w których polskie towary i środki przewozowe traktowane są gorzej, aniżeli towary i środki przewozowe pochodzące z innych krajów;

b) nakładać cła dodatkowe na zagraniczne towary pochodzące z państw o zdeprecjonowanej walucie oraz z państw, które stosowaniem w jakiegokolwiek formie dopłat przy wywozie lub innymi sposobami podtrzymują konkurencję gospodarczo szkodliwą dla wytwórczości krajowej.

Celne opłaty manipulacyjne.

Dodatkowa celna opłata manipulacyjna (akcydencja).

Art. 15. 1. Od towarów przywożonych i wywożonych mogą być pobierane celne opłaty manipulacyjne.

2. Niezależnie od celnych opłat manipulacyjnych według ust. 1 może być pobierana w związku ze zgłoszeniem do odprawy celnej towarów, podlegających cłu, dodatkowa celna opłata manipulacyjna (akcydencja).

3. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia, w jakich przypadkach i w jakiej wysokości mają być pobierane opłaty według ust. 1 i 2. Wysokość opłat manipulacyjnych (ust. 1) od towarów podlegających cłu nie może przekraczać 10% sumy przypadającego cła, wysokość dodatkowej opłaty manipulacyjnej (ust. 2) nie może przekraczać 5% sumy przypadającego cła.

Pobieranie ceł.

Art. 16. 1. Cło pobiera się w biletach Banku Polskiego i polskich monetach zdawkowych. Minister Skarbu może zarządzać w drodze rozporządzenia pobieranie ceł w złocie lub w pieniądzech zagranicznych, jak również ustanawiać dopłatę (agio) przy uiszczaniu cła w biletach bankowych i monetach zdawkowych.

2. Końcówki sum należności celnych mniejsze niż 5 gr zaokrągla się do 5 gr, a wyższe ponad 5 gr zaokrągla się do 10 gr.

Należności celne.

Art. 17. Gdzie prawo niniejsze wspomina o należnościach celnych bez bliższego określenia, nazwa ta obejmuje:

- a) cła przywozowe i wywozowe,
- b) celne opłaty manipulacyjne,
- c) dodatkowe celne opłaty manipulacyjne (akcydencje),
- d) opłaty składowe w urzędowych składach celnych.

Pojęcie towaru.

Art. 18. Towarem w rozumieniu prawa niniejszego jest każdy przedmiot ruchomy, tak nowy jak używany bez względu na swe przeznaczenie.

Krajowość towaru.

Art. 19. 1. O krajowości towarów rozstrzyga ich pochodzenie.

2. Krajem pochodzenia płodów przyrody jest kraj, w którym płody były wyhodowane, zebrane, wydobyte albo w inny sposób otrzymane.

3. Krajem pochodzenia wyrobów gotowych lub półgotowych jest kraj, w którym wyroby zostały wytworzone.

4. Krajem pochodzenia płodów i wyrobów, wymienionych w ust. 2 i 3 a udoskonalonych w innym kraju, jest kraj, w którym płody i wyroby były przedmiotem uzupełniającej obróbki lub przeróbki i uległy przez to poważnej zmianie. Granice zmiany, powodującej ukrajowienie towaru, określa Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

Towary celne.

Art. 20. 1. Towarami celnymi w rozumieniu prawa niniejszego są towary, które:

- a) w przywozie przekroczyły granicę celną,
- b) w wywozie zostały zgłoszone w urzędzie celnym do wywozu,
- c) w przewozie tranzytowym znajdują się na polskim obszarze celnym.

2. Towary celne podlegają kontroli celnej, mającej na celu zabezpieczenie postępowania celnego oraz uiszczenia należności celnych.

3. Towary przywożone z zagranicy przestają być celnymi po dokonaniu odprawy celnej i dopuszczeniu ich do wolnego obrotu.

Odpowiedzialność rzeczowa za należności celne.

Art. 21. Towary celne stanowią zabezpieczenie ciążących na nich należności celnych bez względu na prawa osób trzecich i z pierwszeństwem przed wszystkimi innymi obciążeniami i przywilejami. Towary takie mogą być przez władze celne

zatrzymane lub zajęte aż do uiszczenia należności celnych i zadośćuczynienia przepisom o obrocie towarowym z zagranicą; mogą być one sprzedane na pokrycie należności celnych. Sprzedaż nie może być wstrzymana ani postanowieniem sądownym, ani też zarządzeniem władz wykonywających prawa właścicieli towarów lub wierzycieli.

Część III.

ZWOLNIENIE OD CŁA I ULGI CELNE.

Zwolnienie od należności celnych.

Art. 22. I. Zwolnieniu od należności celnych podlegają:

1. przedmioty przeznaczone do użytku zwierzchników państw obcych i ich otoczenia podczas ich pobytu na polskim obszarze celnym;
2. pod warunkiem wzajemności:
  - a) przedmioty przeznaczone do użytku służbowego przedstawicielstw dyplomatycznych państw obcych, misyj zagranicznych oraz urzędów konsularnych;
  - b) przedmioty przeznaczone do osobistego użytku członków uwierzytelnionych przedstawicielstw dyplomatycznych państw obcych, misyj zagranicznych oraz osób korzystających z przywilejów dyplomatycznych na mocy umów międzynarodowych;
3. rzeczy potrzebne przy rokowaniach, rozprawach i dochodzeniach władz publicznych lub stanowiące przedmiot postępowania tych władz;
4. materiały budowlane, przybory potrzebne do utrzymania ruchu i wogóle do wykonywania służby na drogach wodnych, łącznikowych torach i stacjach granicznych, które przywozi z zagranicy państwo sąsiednie, zobowiązane na podstawie umów do utrzymywania dróg i stacji kolejowych na polskim obszarze celnym;
5. dokumenty i akta nawet w oprawie;
6. sprzęt służący dla potrzeb uzbrojenia i wyekwipowania armji, niewyrabiany w kraju lub wyrabiany w niedostatecznej ilości, sprowadzany z zagranicy bezpośrednio przez władze wojskowe;
7. towary będące przedmiotem monopolów państwowych wykonywanych przez Państwo, sprowadzane przez zarządy monopolów z uwzględnieniem umownych postanowień dla monopolów niepozostających w zarządzie państwowym oraz dla monopolów Wolnego Miasta Gdańska;
8. obrazy nawet w ramach, rzeźby i inne dzieła artystów polskich;
9. ordery i medale nadane przez rządy państw zagranicznych oraz dyplomy i odznaki;
10. ryby, foki, wieloryby i inne stworzenia morskie złowione przez polskich i gdańskich rybaków lub przez załogi polskich i gdańskich statków oraz przetwory z tych połowów dokonane na morzu; ze zwolnienia od cła nie korzystają małże i skorupiaki złowione na obcych wodach przybrzeżnych;
11. trumny ze zwłokami i urny z popiołami zwłok wraz z kwiatami i wieńcami; wieńce i bukiety żałobne przywożone z zagranicy przez osoby przybywające na pogrzeb lub w celu odwiedzenia grobów; wieńce, kwiaty oraz przedmioty przeznaczone do utrzymania lub ozdoby grobów poległych żołnierzy państw obcych;

12. towary objęte jedną przesyłką, od których cło w ogólnej kwocie nie przekracza 0,20 zł.

II. Władze celne mogą zwalniać od należności celnych:

1. przedmioty używane, które podróżni wiozą ze sobą do osobistego użytku, jeżeli odpowiadają stosunkom podróznego i potrzebom podróży; przedmioty nowe mogą być zwalniane od cła tylko w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie;

2. drobne narzędzia, przyrządy i instrumenty, które wiozą ze sobą podróżni niezamieszkali stałe w kraju celem wykonywania zawodu podczas czasowego pobytu w kraju;

3. używane przedmioty, które wiozą ze sobą w związku z wykonywaniem zawodu pracownicy publicznych zakładów przewozowych, lotnicy, automobiliści, marynarze, flisacy, woźnice i t. d.;

4. przedmioty wymienione powyżej w punktach 1 i 2 — również gdyby były przesyłane oddzielnie;

5. żywność oraz lekarstwa, przewożone przez osoby wymienione powyżej w punktach 1—3, w ilościach odpowiadających potrzebom w czasie podróży;

6. przedmioty monopolów państwowych oraz przedmioty podlegające opłatom monopolowym i podatkom pośrednim, przewożone przez podróżnych, w ilości określonej osobnymi przepisami;

7. środki płatnicze i papiery wartościowe;

8. honorowe upominki oraz nagrody, uzyskane na zagranicznych kongresach, wystawach, konkursach, zawodach sportowych i t. p. przez osoby zamieszkałe w kraju;

9. wzory i próbki towarów, nieprzeznaczone do sprzedaży i nienadające się do innego użytku;

10. materiały pędne i smary, znajdujące się na środkach przewozowych wprowadzanych do czasowego użycia, — w ilości i na warunkach ustalanych w drodze rozporządzenia;

11. przedmioty pokazowe i pomoce naukowe dla instytucji naukowych oraz dla szkół, zakładów naukowych i wychowawczych, z wyjątkiem przedmiotów służących celom gospodarczym lub użytkowym; druki wszelkiego rodzaju przeznaczone dla publicznych zbiorów naukowych;

12. medyczne i chirurgiczne instrumenty i aparaty dla publicznych lecznic utrzymywanych przez Państwo, samorządy oraz fundacje lub korporacje służące dobru publicznemu, z wyjątkiem instrumentów i aparatów, wyrabianych w kraju;

13. przedmioty, stanowiące mienie państwowe lub osób prywatnych, zwracane z zagranicy do kraju na zasadzie repatriacji lub rewindykacji;

14. mienie używane osób przesiedlających się do polskiego obszaru celnego po rocznym co najmniej pobycie zagranicą, jeżeli odpowiada ich stanowi i stosunkom i ma służyć nadal do ich własnego użytku lub do wykonywania zawodu; warunek jednorocznego pobytu zagranicą nie dotyczy dyplomatycznych i konsularnych przedstawicieli Państwa Polskiego, którzy na polecenie władzy przełożonej powracają do kraju w terminie wcześniejszym;

15. wyprawy ślubne, podarunki zaręczynowe i ślubne dla osoby p[ro]ci żeńskiej zamieszkałej co najmniej od dwóch lat zagranicą i przesiedlającej się do polskiego obszaru celnego wskutek zawarcia związku małżeńskiego z osobą stale na tym obszarze zamieszkującą; wyprawy i podarunki powinny odpowiadać stanowi i stosunkom osoby wychodzącej zamąż i mogą być zwalniane od cła tylko w przeciągu jednego roku od daty zawarcia związku małżeńskiego; Minister Skarbu może zarządzić zwolnienie od cła w ciągu jednego dalszego roku;

16. przedmioty używane pochodzące z pułki zmarłej zagranicą, które na podstawie prawa spadkowego przypadły bezpośrednio spadkobiercom zamieszkałym na polskim obszarze celnym;

17. odzież, bieliznę i obuwie wszystko w stanie używanym, nadsyłane w darze przez zagranicznych ofiarodawców jako wsparcie dla osób niezamożnych i przeznaczone do własnego użytku tych osób;

18. przedmioty nadsyłane w darze przez zagranicznych ofiarodawców do własnego użytku p[ro]g[ra]m[ist]ów, osób dotkniętych powodzią lub poszkodowanych wskutek innych klęsk żywiołowych;

19. przedmioty nadsyłane w darze przez zagranicznych ofiarodawców dla potrzeb ubogich kościołów, cerkwi, zborów, meczetów, synagog i innych domów modlitwy wyznań religijnych przez Państwo uznanych;

20. zwykłe materiały budowlane przeznaczone dla osób wymienionych powyżej w punkcie 18 zamieszkałych w pasie granicznym oraz dla kościołów i domów modlitwy, wymienionych w punkcie 19 i położonych w pasie granicznym, jeżeli sprowadzenie takich materiałów z kraju napotyka na niepomierne trudności lub powoduje zbyt wielkie koszty;

21. materiały do budowy, naprawy lub wyposażenia statków powietrznych, rzecznych i morskich, używane w przemyśle budowy statków, z wyjątkiem urządzeń kajutowych i kuchennych; od ulgi tej wyłączone są statki dla żeglugi na jeziorach i rzekach, służące celom luksusowym;

22. materiały i przedmioty, niewyrabiane w kraju, przeznaczone do zwiększenia siły obronnej Państwa;

23. blankiety tryptyków i książeczek z przepustkami dla ruchu środków lokomocji, wydawane zagranicą przez zagraniczne zrzeszenia; plakaty i prospekty propagandowe, wydawane zagranicą przez zagraniczne zrzeszenia i instytucje w związku z kongresami naukowymi, zawodami sportowymi i t. p.;

24. bilety zagranicznych przedsiębiorstw przewozowych, wydawnictwa taryfowe oraz wszelkie druki, wydawane przez międzynarodowe organizacje lub zagraniczne zarządy kolejowe, pocztowe, radiofoniczne i t. p., nadsyłane dla polskich rządów;

25. płody gospodarstw rolnych, rybnych i leśnych, położonych w pasie granicznym a przeciętych lub oddzielonych granicą celną, jeżeli przecięte lub oddzielone gospodarstwa stanowią gospodarczą całość.

III. Minister Skarbu może przyznawać zwolnienie od należności celnych w przypadkach nie-

przewidzianych prawem niniejszym, jeżeli za zwolnieniem będą przemawiać szczególne względy. Ogółem suma tych zwolnień nie może przekraczać 100.000 zł. rocznie.

Ulgi celne.

Art. 23. 1. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych może na warunkach wspólnie ustanawianych przyznawać w drodze rozporządzenia:

- a) zniżki celne lub zwolnienia od cła dla artykułów pierwszej potrzeby, artykułów niezbędnych dla krajowej wytwórczości przemysłowej i rolnej oraz dla artykułów wszelkiego rodzaju w przypadkach, w których szczególne warunki gospodarcze kraju tego wymagają;
- b) częściowy lub całkowity zwrot cła uiszczanego za zagraniczne surowce, półfabrykaty lub materiały pomocnicze, użyte przy wyrobie towarów wywożonych z kraju, lub za użyte przy ich wytwarzaniu narzędzia i maszyny zagraniczne;
- c) przywóz bez cła odpowiedniej ilości zagranicznych surowców lub półfabrykatów tego samego rodzaju, jak użyte przy wyrobie towarów z kraju wywożonych.

2. Minister Skarbu ustala:

- a) w drodze rozporządzenia tok postępowania w przypadkach wymienionych w ust. 1,
- b) skutki niewykonania lub naruszenia przez stronę warunków ulgi celnej.

Część IV.

RUCH OSOBOWY I TOWAROWY PRZEZ GRANICĘ CELNĄ.

Powinność celna.

Art. 24. Kto przekracza granicę celną oraz przywozi lub wywozi towar, powinien stosować się do przepisów obowiązujących w ruchu osobowym i towarowym przez granicę celną (powinność celna) i ponosi odpowiedzialność za naruszenie tych przepisów.

Miejsce przekraczania granicy celnej i przewozu przez nią towarów.

Art. 25. 1. Ruch osobowy i towarowy przez granicę celną może się odbywać tylko na drogach celnych.

2. Na ruch osobowy i towarowy przez granicę celną na drogach ubocznych wymagane jest zezwolenie władz celnych, niezależnie od zezwoleń wydawanych przez inne władze na podstawie odrębnych przepisów.

3. Drogami celnymi są następujące drogi przecinające granicę celną:

- a) linie kolei żelaznych przeznaczone dla użytku publicznego,
- b) przystanie morskie i wjazdy do nich, przeznaczone dla użytku publicznego,
- c) drogi lądowe, wodne i powietrzne, uznane i ogłoszone jako drogi celne.

4. Wszystkie inne drogi przecinające granicę celną oraz wszystkie inne miejsca granicy celnej są drogami ubocznymi.

Czas przekraczania granicy celnej i przewozu przez nią towarów.

Art. 26. Minister Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami ustala dla kontroli celnej czas, w jakim może odbywać się ruch osobowy i towarowy przez granicę celną.

Zgłaszanie się osób w urządzie celnym.

Odprawa towarów w ruchu osobowym.

Art. 27. 1. Każda osoba przybywająca z zagranicy obowiązana jest po przekroczeniu granicy celnej zgłosić się do urzędu celnego i przedstawić do odprawy celnej przewożone przedmioty.

2. Każda osoba zamierzająca udać się zagranicę obowiązana jest przed przekroczeniem granicy celnej zgłosić się do urzędu celnego i przedstawić do odprawy celnej przedmioty przeznaczone do wywozu.

3. W ruchu osobowym, odbywającym się na drogach ubocznych stosownie do postanowień art. 25 ust. 2, osoby przekraczające granicę celną mogą być zwalniane od obowiązku zgłaszania się do urzędu celnego.

4. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia zakres i warunki odprawy towarów przewożonych przez granicę celną w ruchu osobowym.

Ułatwienia w ruchu osobowym.

Art. 28. Dla turystów, osób biorących udział w krajowych i międzynarodowych kongresach i zawodach, osób przebywających w miejscowościach letniskowych lub kuracyjnych, położonych w pobliżu granicy celnej, oraz w innych przypadkach zasługujących na uwzględnienie mogą być w ruchu osobowym ustanawiane osobne ułatwienia celne tak co do miejsca i czasu przekraczania granicy celnej, jak i stosowania przepisów postępowania celnego.

Rewizja osobista.

Art. 29. 1. W przypadkach uzasadnionego podejrzenia, że osoba przybywająca z zagranicy lub udająca się zagranicę ukryła na sobie towary celem omięcia powinności celnej, urząd celny może przeprowadzić rewizję osobistą podejrzaną osobę.

2. Rewizję osobistą przeprowadza urząd celny po wezwaniu podejrzaną osobę do okazania ukrytych towarów.

3. Rewizja osobista kobiet może być przeprowadzana tylko przez kobiety.

Obrót towarowy z zagranicą i jego ograniczenia.

Art. 30. 1. Wszystkie towary wolno przywozić z zagranicy do obszaru celnego, wywozić z obszaru celnego zagranicę lub przewozić przez obszar celny, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej. Określenie „przywóz”, „wywóz” i „przewóz” obejmuje także wszelkie inne sposoby przeprowadzania towaru przez granicę, jak przenoszenie, przepędzanie i t. p.

2. Obrót towarowy z zagranicą może być poddany ograniczeniom ze względu:

- a) na obronę kraju,
- b) na publiczne: zdrowie, dobro i bezpieczeństwo oraz na ochronę zwierząt i roślin,
- c) na zobowiązania międzynarodowe.

3. Rozporządzenia dotyczące ograniczeń według ust. 2 wydaje Minister Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami.

4. Właściwe władze mogą dla towarów, których obrót z zagranicą podlega według ust. 2 ograniczeniom, zezwalać na ich przywóz, wywóz lub przewóz oraz ustalać warunki, na których przywóz, wywóz lub przewóz ma nastąpić.

5. Obrót z zagranicą towarów stanowiących przedmiot monopolów państwowych oraz towarów, od których pobiera się opłaty monopolowe, podlega ograniczeniom przewidzianym w przepisach o monopolach państwowych.

6. Rada Ministrów może, jeżeli tego wymaga położenie gospodarcze kraju, wprowadzać w drodze rozporządzeń czasowe ograniczenia przywozu, wywozu i przewozu towarów z jednoczesnym upoważnieniem Ministra Przemysłu i Handlu do zezwalania, na warunkach przez niego ustalanych, na przywóz, wywóz i przewóz tych towarów.

7. Władze celne mogą zwalniać od ograniczeń przywozowych i wywozowych przewidzianych w ust. 6:

- a) nieznaczne nadwyżki towarów ponad ilość wymienioną w pozwoleniu na przywóz lub wywóz,
- b) towary przewożone w drobnych ilościach.

8. Przedmioty wolne lub zwalniane od należności celnych na podstawie art. 22 są wolne również od ograniczeń przywozowych i wywozowych.

Dostawienie towarów do urzędu celnego.

Art. 31. 1. Wszystkie towary przewożone przez granicę celną powinny być dostawione do granicznego urzędu celnego. Do dostawienia obowiązany jest przewoźnik towarów.

2. Wyjątki od obowiązku dostawiania towarów do granicznego urzędu celnego, jeżeli nie są przewidziane w prawie niniejszem, ustanawia Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

Tymczasowe przechowywanie towarów dostawionych do urzędów celnych. Magazyny celne.

Art. 32. 1. Towary celne dostawione do urzędów celnych podlegają, jeżeli tego wymaga ich odprawa celna, przejściowo złożeniu w magazynach celnych na czas dokonania czynności związanych z odprawą celną.

2. Magazyny celne mogą być prowadzone przez zarząd celny oraz przez urzędy państwowe, samorządy i przedsiębiorstwa, którym zarząd celny powierzy prowadzenie takich magazynów. Przedsiębiorstwa przewozowe, trudniące się przewozem towarów celnych, obowiązane są, jeżeli tego władze celne zażądają, prowadzić magazyny celne i wykonywać roboty fizyczne przy odprawie celnej; w tym przypadku przedsiębiorstwa powinny utrzymywać wykwalifikowane drużyny robocze oraz wyposażać magazyny w wagi i potrzebne do wykonywania robot fizycznych narzędzia i przybory.

3. Magazyny celne, prowadzone przez przedsiębiorstwa przewozowe, obowiązane są na żądanie władz celnych przyjmować na przechowanie towary celne bez względu na sposób dostarczenia ich z zagranicy do urzędu celnego.

4. Zarządowi celnemu, instytucjom oraz przedsiębiorstwom, prowadzącym magazyny celne, przy-

sługuje prawo pobierania opłat za przechowywanie towarów i wykonywanie robót fizycznych, związanych z odprawą celną.

5. Taryfę opłat dla magazynów, prowadzonych przez zarząd celny, ustala Minister Skarbu, a dla magazynów, prowadzonych przez urzędy państwowe oraz państwowe przedsiębiorstwa przewozowe, — właściwy minister w porozumieniu z Ministrem Skarbu. Taryfę dla magazynów, prowadzonych przez samorządy oraz niepaństwowe przedsiębiorstwa, zatwierdza Minister Skarbu.

6. Szczegółowe przepisy o prowadzeniu magazynów celnych ustalają osobne regulaminy. Regulaminy powinny w szczególności zawierać postanowienia:

- a) o przyjmowaniu towarów celnych,
- b) o sposobie i czasie ich przechowywania i wydawania,
- c) o wykonywaniu prac fizycznych związanych z odprawą celną,
- d) o kontroli celnej magazynów celnych,
- e) o obowiązkach przedsiębiorstwa prowadzącego magazyn wobec zarządu celnego,
- f) o sprzedaży towarów z przetargu publicznego.

7. Regulaminy według ust. 6 dla magazynów prowadzonych przez zarząd celny ustala Minister Skarbu we własnym zakresie działania, dla innych magazynów — w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Obowiązek zgłoszenia towarów dla celów statystyki celnej.

Art. 33. 1. Towary przywożone i wywożone przez granicę celną oraz towary przewożone przez polski obszar celny podlegają zgłoszeniu dla celów statystyki celnej. W niektórych przypadkach towary mogą być zwolnione od tego zgłoszenia.

2. Obowiązkiem do złożenia zgłoszenia dla celów statystyki celnej jest ten, kto w chwili powstania obowiązku zgłoszenia uprawniony jest do rozporządzania towarem.

3. Za prawdziwość i wyczerpującą dokładność zgłoszenia odpowiada zgłaszający.

4. Treść i sposób zgłoszenia statystycznego, tok postępowania oraz opłaty statystyczne ustalają odrębne przepisy.

Ewidencja niektórych towarów sprowadzanych z zagranicy.

Art. 34. 1. Niektóre rodzaje towarów sprowadzanych z zagranicy, będących lub mogących być przedmiotem przemysłnictwa na szerszą skalę, mogą być poddane szczególnej kontroli celnej.

2. Listę takich towarów ustala Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

3. Kto sprowadza z zagranicy celem zbytu towary wymienione w liście ustalonej na podstawie ust. 2, obowiązany jest prowadzić ich ewidencję. Do prowadzenia ewidencji takich towarów obowiązany jest również ten, kto je nabywa na obszarze celnym celem zbytu. Zakres ewidencji ustala Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

Część V.

POSTĘPOWANIE CELNE.

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

Deklaracja celna nadawcy.

Art. 35. 1. Zagraniczne towary przeznaczone do przywozu lub przewozu powinny być zaopatrzone w deklarację celną nadawcy. Deklaracja celna nadawcy ma zawierać następujące dane:

- a) dokładny adres nadawcy i odbiorcy,
- b) kraj pochodzenia i kraj, z którego towar wysłano bezpośrednio do polskiego obszaru celnego,
- c) znaki i numery, ilość sztuk, rodzaj opakowania, wagę brutto towarów,
- d) ilość i rodzaj towarów według norm i nazw w handlu przyjętych,
- e) wartość towarów.

2. W braku deklaracji celnej nadawcy przewoźnik obowiązany jest do sporządzenia zastępczej deklaracji celnej według danych zawartych w dokumentach przewozowych.

3. Od obowiązku przedstawienia deklaracji celnej nadawcy zwolnieni są podróżni oraz mieszkańcy pogranicza, jeżeli wiozą towary w małym ruchu granicznym.

4. Przy przewozie towarów zagranicznych drogą morską, drogą wodną śródlądową lub powietrzną deklaracja celna nadawcy może być zastąpiona innym dokumentem.

Zgłoszenie towarów do odprawy celnej.

Art. 36. 1. Towary dostawione do urzędu celnego powinny być zgłoszone do odprawy celnej z wymienieniem rodzaju odprawy, która ma być dokonana (zgłoszenie celne). Rodzaje odpraw są następujące:

- a) odprawa ostateczna przywózowa i ostateczna wywózowa,
- b) odprawa warunkowa przywózowa i warunkowa wywózowa,
- c) przekazanie towaru do innego urzędu celnego,
- d) złożenie towaru na skład,
- e) powrotny przywóz z zagranicy towarów krajowych i powrotny wywóz zagranicę towarów zagranicznych poza obrotem warunkowym.

2. Zgłoszenie do odprawy celnej nie może nastąpić przed dostawieniem towarów do urzędu celnego.

3. Graniczny urząd celny może odmówić przyjęcia zgłoszenia do odprawy celnej według ust. 1 punktów a, b, d i e towarów, których rewizja nastęrcza trudności, i może żądać zgłoszenia takich towarów do przekazania do innego urzędu celnego.

4. Okres czasu, w którym towary dostawione w przywozie powinny być zgłoszone do odprawy celnej, ustala Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

5. Towary niezgłoszone w przepisany okresie podlegają rewizji celnej z urzędu, przyczem zgłoszenie celne skutecznia zarząd magazynu celnego.

Osoby uprawnione do złożenia zgłoszenia celnego.

Art. 37. 1. Zgłoszenie celne może złożyć tylko osoba uprawniona do rozporządzania towarem (strona).

2. Za uprawnionego do rozporządzania towarem uważa się:

- a) osobę, która ma towar w bezpośrednim władaniu,
- b) osobę, która dokumentami wykaże swoje prawo do rozporządzania towarem.

3. Strona może do złożenia zgłoszenia celnego upoważnić:

- a) agenta celnego lub agencję celną (art. 38 i 39);
- b) swego pracownika pozostającego u niej w stałym stosunku służbowym, jeżeli strona prowadzi przedsiębiorstwo, dla którego zgłoszony towar jest przeznaczony lub przezeń wywożony;
- c) inną osobę, jeżeli towar nie jest przeznaczony na handel.

4. Strona może składać zgłoszenie celne osobiście lub przez swego pracownika tylko wtedy, jeżeli z dokumentów przedstawianych przy odprawie celnej lub innych okoliczności nie wynika, że zgłoszony towar do niej nie należy.

5. Strona powinna dla swego pracownika uzyskać zezwolenie urzędu celnego do załatwiania formalności celnych w jej zastępstwie. Urząd celny może zezwolenie według swego uznania cofnąć.

Agenci celni.

Art. 38. 1. Kto chce zawodowo lub zarobkowo załatwiać formalności celne przy odprawach w urzędzie celnym w zastępstwie osób wymienionych w art. 37 ust. 2, powinien uzyskać osobną koncesję. Kto koncesję uzyskał, jest agentem celnym. Agent celny może otwierać filje przy innych urzędach celnych również tylko na podstawie osobnej koncesji.

2. Koncesję wydaje Minister Skarbu według swego uznania na warunkach przez niego ustalanych. Koncesję wydaje się na określony czas.

3. Minister Skarbu może wydaną koncesję zawiesić lub cofnąć w razie ujawnienia:

- a) nadużycia popełnionego przez agenta celnego lub jego pełnomocników albo też uczestnictwa agenta lub jego pełnomocników w nadużyciu;
- b) szkodliwej działalności agenta celnego lub jego pełnomocników dla Skarbu Państwa albo też dla stron przez nierzetelne wykonywanie ich zleceń w sprawach związanych z odprawą towarów.

4. Agenci celni mogą załatwiać formalności celne bez przedstawienia pisemnego zlecenia strony, dla której towar jest przeznaczony.

5. Agenci celni mogą poruczać czynności wymienione w ust. 1 pracownikom swoim, pozostającym u nich w stałym stosunku służbowym. Wykonywanie tych czynności przez pracowników zależne jest od zezwolenia urzędu celnego, w którym czynności mają być wykonywane. Urząd celny może cofnąć zezwolenie według swego uznania.

6. Minister Skarbu zatwierdza dla agentów celnych maksymalną taksę opłat, jakie mogą być

pobierane od stron za załatwianie formalności celnych i czynności ekspedycyjnych.

7. Utrzymywane przez agentów celnych biura oraz prowadzone przez nich księgi, rejestry i dokumenty podlegają kontroli władz celnych.

Agencje celne publicznych przedsiębiorstw przewozowych.

Art. 39. 1. Publiczne przedsiębiorstwa, prowadzące przewozy przez granicę celną, obowiązane są na żądanie władz celnych utrzymywać przy urzędach celnych agencje celne powołane do załatwiania formalności celnych i innych w zastępstwie stron.

2. Zakres, w jakim agencje celne mogą działać i załatwiać formalności celne bądź z upoważnienia strony, bądź z urzędu bez jej upoważnienia, określają osobne przepisy wydawane przez właściwych ministrów w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

3. Załatwianie formalności celnych przez przedsiębiorstwa przewozowe nie we własnym zarządzie i nie przez swych pracowników wymaga uzyskania pozwolenia Ministra Skarbu, udzielanego z zastosowaniem postanowień art. 38.

Wstępne zbadanie towarów przez stronę.

Art. 40. 1. Strona uprawniona do rozporządzania towarem może przed złożeniem zgłoszenia celnego na piśmie zbadać pod kontrolą celną wagę, miarę, ilość sztuk, rodzaj i jakość towarów i w tym celu posługiwać się składowymi wagami. Przepis o posługiwaniu się siłami pomocniczymi do wykonywania robót fizycznych, zawarty w ust. 3 art. 42, ma w danym przypadku zastosowanie. Na żądanie strony należy wydać jej próbkę towarów celem zbadania ich jakości.

2. Minister Skarbu ustala, kiedy powyższe postanowienia będą w poszczególnych urzędach celnych wprowadzone w życie.

Odpowiedzialność za nieprawidłowe zgłoszenia towarów.

Art. 41. 1. Podanie w zgłoszeniu celnym danych o towarze niezgodnych z rzeczywistością powoduje odpowiedzialność według ustawy karnej skarbowej.

2. Niezgodność zgłoszenia wagi towaru lub ilości ton rejestrowych statku z rzeczywistością nie powoduje odpowiedzialności, jeżeli różnica pomiędzy wagą wymiarową względnie ilością ton podaną w zgłoszeniu a stwierdzoną przy odprawie celnej nie przekracza 10% zgłoszonej wagi lub ilości ton.

3. W przypadkach korzystania z rewizji wstępnej (art. 40) ujawniona różnica pomiędzy zgłoszoną wagą wymiarową a stwierdzoną przy odprawie nie powoduje odpowiedzialności, jeżeli nie przekracza 2% wagi zgłoszonej.

4. Przy zgłoszeniu towarów podlegających cłu od sztuki odpowiedzialność istnieje za każdą różnicę między ilością sztuk zgłoszoną a ilością stwierdzoną przy odprawie celnej.

Rewizja towarów.

Art. 42. 1. Towary zgłoszone do odprawy celnej podlegają rewizji celnej.

2. Rewizja towarów odbywa się w obecności strony. Jeżeli strona zrzekła się w zgłoszeniu prawa asystowania lub nie zjawiała się do rewizji w ustalo-

nym okresie czasu, rewizja odbywa się w jej nieobecności.

3. Strona obowiązana jest wykonać na własny koszt i odpowiedzialność wszelkie czynności fizyczne, jakie urząd celny uzna za potrzebne do należytego zbadania towarów. Jeżeli przy urzędach celnych istnieją siły pomocnicze do wykonywania robót fizycznych, strona ma obowiązek posłużenia się nimi za przepisaniem wynagrodzeniem.

4. Prawidłowość dokonanej rewizji może być sprawdzana przez organa kontrolne w drodze ponownej rewizji.

5. Rewizji celnej nie podlegają:

- a) przedmioty przeznaczone do użytku zwierzchników państw obcych i ich otoczenia podczas ich pobytu na polskim obszarze celnym;
- b) przesyłki urzędowe adresowane do przedstawicielstw i misyj dyplomatycznych oraz konsulatów, tudzież do osób korzystających z przywilejów dyplomatycznych, opatrzone pieczęcią urzędową ministerstwa spraw zagranicznych państwa obcego, przedstawicielstwa zagranicznego Rzeczypospolitej Polskiej lub państwa obcego, Sekretariatu Generalnego Ligi Narodów, Międzynarodowego Biura Pracy, Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej w Hadze, Stałego Sądu Rozjemczego w Hadze lub innych stałych instytucji międzynarodowych o charakterze zbliżonym do powyższych instytucji;
- c) rzeczy przesiedlenia oraz bagaże należące do osób zajmujących stanowiska dyplomatyczne w służbie państw obcych, jak również osób korzystających z przywilejów dyplomatycznych i specjalnych na mocy umów międzynarodowych.

Wymiar należności celnych i innych.

Art. 43. 1. Wymiar należności celnych odbywa się na podstawie wyniku rewizji celnej.

2. Od towarów, które bez wymiaru należności celnych zostały podjęte lub wywiezione zagranicę, urząd celny wymierza należności po ujawnieniu przypadku. Jeżeli rewizja celna towarów nie była i nie może być dokonana, wymiar należności może być oparty na dokumentach lub innych danych, stwierdzających rodzaj i ilość towarów.

3. Jeżeli towary przywożone z zagranicy podlegają według osobnych przepisów podatkom pośrednim, opłatom monopolowym lub innym opłatom państwowym albo samorządowym, urząd celny wymierza równocześnie z należnościami celnymi także podatki i opłaty na podstawie wyniku rewizji według zasad ustalonych w osobnych przepisach. Postanowienia ust. 2 mają zastosowanie.

Osobne opłaty za niektóre czynności.

Art. 44. Za czynności wykonywane przez funkcjonariuszów celnych poza miejscem urzędowym lub poza czasem urzędowym oraz za konwojowanie i strzeżenie towarów mogą być pobierane osobne opłaty. Rodzaj czynności oraz wysokość opłat ustala Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

Informacje w sprawie stosowania taryfy celnej.

Art. 45. 1. Ministerstwo Skarbu na żądanie osób interesowanych udziela w konkretnych przypadkach informacji w sprawie stosowania taryfy celnej. Informacja taka obowiązuje tylko dla przypadku, w którym była udzielona.

2. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia tryb postępowania przy udzielaniu informacji i okres jej ważności.

Rozdział II.

Przepisy dla poszczególnych rodzajów odpraw celnych.

1. Odprawa ostateczna.

A. Przywóz.

Zasady odprawy przywozowej ostatecznej.

Art. 46. 1. Odprawie przywozowej ostatecznej podlegają towary przywożone z zagranicy, które mają przejść bezpośrednio i bez ograniczenia do wolnego obrotu.

2. Towary podlegają wymiarowi cła według stanu, w jakim przekroczyły granicę celną.

3. Towary, które, pozostając pod kontrolą celną, zmieniły w czasie przewozu lub w czasie przechowania w magazynie lub składzie celnym swą jakość lub ilość z przyczyn od strony niezależnych, podlegają wymiarowi cła według stanu, w jakim znajdują się w chwili rewizji celnej przeprowadzonej celem ostatecznej odprawy.

4. Towary, które, pozostając pod kontrolą celną, uległy w czasie przewozu lub w czasie przechowania w magazynie lub składzie celnym zniszczeniu albo pod kontrolą urzędową zostały zniszczone, są wolne od należności celnych.

5. Zrzeczenie się przez stronę towarów na rzecz Skarbu Państwa przed uiszczeniem należności celnych zwalnia stronę od uiszczenia tych należności. Towary, których strona się zrzekła, podlegają sprzedaży.

6. O stosowaniu stawek celnych oraz opłat manipulacyjnych, w tym i dodatkowych (akcydencji), rozstrzyga dzień złożenia zgłoszenia celnego, jeżeli uiszczenie należności celnych nastąpi w okresie ustalonym w art. 116. Po upływie tego okresu rozstrzyga dzień uiszczenia należności celnych. Przy towarach niezgłoszonych przez stronę w ustalonym okresie (art. 36 ust. 5) rozstrzyga dzień uiszczenia należności celnych. Należności celne odroczone lub zakredytowane (art. 119 i 120) nie podlegają zmianom.

7. Przy towarach usuniętych z pod wymiaru należności celnych rozstrzyga dzień usunięcia z pod wymiaru, a gdy nie może być ustalony — dzień, w którym usunięcie zostało ujawnione.

8. O stosowaniu przepisów celnych, niedotyczących wysokości stawek celnych i opłat manipulacyjnych, rozstrzyga dzień złożenia zgłoszenia celnego, a przy rewizji towarów z urzędu (art. 36 ust. 5) — dzień rewizji.

Znakowanie towarów.

Art. 47. Towary przywożone z zagranicy mogą być przed wydaniem do wolnego obrotu podda-

ne znakowaniu. Spis towarów podlegających znakowaniu, sposób znakowania oraz tryb postępowania ustala Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

B. Wywóz.

Zasady odprawy wywozowej ostatecznej.

Art. 48. 1. Odprawie wywozowej ostatecznej podlegają towary krajowe wywożone zagranicę na stałe.

2. Odprawa wywozowa ostateczna odbywa się w granicznych urzędach celnych. Do odprawy wywozowej mogą być upoważnione również wewnętrzne urzędy celne.

3. O stosowaniu stawek celnych, opłat manipulacyjnych, w tem i dodatkowych (akcydencji), jak również przepisów celnych rozstrzyga dzień złożenia zgłoszenia celnego.

4. W przypadkach, gdy po dokonaniu ostatecznej odprawy wywozowej towary uległy zniszczeniu przed wywiezieniem za granicę celną lub wywóz towarów zagranicę został przez stronę zaniechany, pobrane należności celne podlegają zwrotowi.

2. Odprawa warunkowa.

Zasady odprawy warunkowej.

Art. 49. 1. Odprawie warunkowej podlegają:

- a) towary przywożone z zagranicy do celów w prawie niniejszem wymienionych, które w oznaczonym okresie mają być wywiezione zpowrotem zagranicę,
- b) towary z wolnego obrotu wywożone zagranicę do celów w prawie niniejszem wymienionych, które w oznaczonym okresie mają być z zagranicy zpowrotem przywiezione.

2. Towary odprawione warunkowo są wolne czasowo od należności celnych. Należności te wymierza się według zasad ustalonych dla odprawy ostatecznej. Wymierzone należności powinny być zabezpieczone.

3. Od towarów odprawionych warunkowo, które podlegają ograniczeniom przywozowym lub wywozowym, pobiera się poza zabezpieczeniem należności celnych również zabezpieczenie w wysokości wartości towarów.

4. Odprawa warunkowa może być dokonywana tylko na zasadzie pozwolenia władz celnych i na warunkach w pozwoleniu określonych.

5. Minister Skarbu ustala:

- a) formę zabezpieczeń celnych według ust. 2 i 3,
- b) przypadki zwolnienia od zabezpieczeń celnych pobieranych według ust. 2 i 3.

Stosowanie odprawy warunkowej.

Art. 50. Odprawa warunkowa może być stosowana:

1. do towarów przeznaczonych na wystawy, targi, jarmarki, konkursy, zawody i t. p.,
2. do towarów przeznaczonych do czasowego użycia, doświadczenia, wypróbowania lub naśladowania,
3. do wzorów i próbek przewożonych przez podróżujących agentów handlowych,

4. do opakowań,
5. do środków przewozowych,
6. do zwierząt pociągowych oraz zwierząt przeznaczonych do rozplodu, na wyścigi, na wypas i t. p.,
7. w ruchu podróźnych,
8. w małym ruchu granicznym,
9. w obrocie uszlachetniającym czynnym i biernym,
10. w obrocie reparacyjnym czynnym i biernym,
11. w innych przypadkach ustalanych przez Ministra Skarbu.

Obrót uszlachetniający czynny.

Art. 51. 1. Odprawa warunkowa według art. 49 ust. 1 p. a może być stosowana do towarów przywożonych z zagranicy w obrocie uszlachetniającym czynnym:

- a) które mają być w kraju poddane obróbce lub przeróbce,
- b) które mają być w kraju użyte przy wyrobie towarów przeznaczonych do wywozu; w wyjątkowych przypadkach towary zagraniczne odprawione warunkowo mogą być zastąpione takimi samymi towarami krajowymi z jednoczesnym zwolnieniem zagranicznych towarów od należności celnych.

2. Obróbka, przeróbka i użycie towarów przywożonych w obrocie uszlachetniającym czynnym mogą być poddane osobnej kontroli celnej.

Obrót uszlachetniający bierny.

Art. 52. 1. Odprawa warunkowa według art. 49 ust. 1 p. b może być stosowana do towarów wywożonych zagranicę w obrocie uszlachetniającym biernym, które mają być zagranicą poddane obróbce celem nadania im wyższego stopnia wykończenia.

2. Odprawa warunkowa według ust. 1 może być tylko wtedy stosowana:

- a) gdy uszlachetnienie nie może być w kraju wcale lub w dostatecznej ilości albo też w równie dobrym stopniu dokonane,
- b) gdy mają być wypróbowane nowe procesy fabrykacyjne lub nowe wzory.

3. Odprawa warunkowa według ust. 1 nie może być stosowana:

- a) do towarów pochodzenia zagranicznego wprowadzonych do obszaru celnego,
- b) do towarów, których tożsamość przy powrotnym przywozie nie może być stwierdzona zapomocą znakowania; w drodze wyjątku od tej zasady odprawa warunkowa może być stosowana tylko w przypadkach, gdy towar uszlachetniony po powrocie do kraju ma być ponownie wywieziony zagranicę, lub gdy chodzi o jednorazowe wypróbowanie nowych procesów fabrykacyjnych lub nowych wzorów.

Obrót reparacyjny czynny i bierny.

Art. 53. Odprawa warunkowa według art. 49 ust. 1 może być stosowana do towarów przywożonych z zagranicy w obrocie reparacyjnym czynnym lub wywożonych zagranicę w obrocie reparacyjnym biernym, które w kraju lub zagranicą mają być poddane naprawie.

Wymiar należności celnych w biernym obrocie uszlachetniającym i reparacyjnym.

Art. 54. Minister Skarbu ustala zasady wymiaru należności celnych przy powrotnym przywozie towarów w biernym obrocie uszlachetniającym i reparacyjnym oraz zasady zwalniania tych towarów od należności celnych.

Pozwolenia dla obrotu uszlachetniającego i reparacyjnego.

Art. 55. 1. Na obrót uszlachetniający, zarówno czynny jak i bierny, oraz na obrót reparacyjny bierny udziela pozwoleń i ustala warunki Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

2. Minister Skarbu może w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu upoważniać władze celne II i I instancji do udzielania dla pewnych rodzajów towarów pozwoleń na obrót uszlachetniający czynny oraz na obrót reparacyjny bierny.

3. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia tok postępowania dotyczący obrotu uszlachetniającego i reparacyjnego.

Odpowiedzialność strony.

Art. 56. Jeżeli towary odprawione warunkowo nie zostały w oznaczonym okresie zpowrotem wywiezione zagranicę lub przywiezione z zagranicy do kraju, odprawa warunkowa staje się odprawą ostateczną, a strona jest obowiązana do uiszczenia:

- a) należności celnych i innych ciężących na towarach, ustalonych w wyniku rewizji,
- b) kary za zwłokę (art. 117),
- c) dodatkowej opłaty w wysokości wartości towarów, jeżeli towary podlegały ograniczeniom przywozowym lub wywozowym, a strona nie przedstawi pozwolenia na przywóz lub wywóz wymaganego przy ostatecznej odprawie.

Odprawa warunkowa środków przewozowych.

Art. 57. Dla środków przewozowych oraz zwierząt wierzchowych, zaprzęgowych i jucznych wraz z uprzężą i okryciem, wprowadzanych lub wyprowadzanych przez granicę celną do czasowego użycia, może Minister Skarbu ustanawiać osobne przepisy. Przepisy te mogą również obejmować:

- 1) warunkowe lub całkowite zwolnienie od cła narzędzi oraz części zapasowych i zamiennych, należących do środków przewozowych;
- 2) częściowe lub całkowite zwolnienie od cła zwierząt, które padły, oraz środków przewozowych, które bez winy strony uległy zniszczeniu;
- 3) postanowienia o przedawnieniu odmienne od postanowień art. 123.

3. Odprawa przekazowa.

Stosowanie odprawy przekazowej.

- Art. 58.** 1. Odprawie przekazowej podlegają:
- a) towary celne, które mają być przesłane z jednego urzędu celnego (nadawczego) do innego urzędu celnego (odbiorczego) do dalszej czynności urzędowej;
  - b) towary pochodzące z wolnego obrotu w kraju, które mają być przesłane przez obcy ob-

szar celem powrotnego ich wprowadzenia do kraju lub przewiezione drogą morską z jednego portu krajowego do drugiego portu krajowego.

2. Towary wymienione w ust. 1 p. a przekazuje się za listem przekazowym lub konwojowym; towary wymienione w ust. 1 p. b przekazuje się za listem przejściowym.

3. Towary celne oraz towary krajowe przewożone drogą morską (ust. 1) mogą być za pozwoleniem władz celnych przekazywane pod konwojem funkcjonariuszów celnych. Koszty konwoju ponosi strona.

4. Złożenie listu przekazowego, konwojowego lub przejściowego jest zgłoszeniem celnym w rozumieniu art. 36.

Przekazywanie za listem przekazowym.

Art. 59. 1. Towary przekazywane za listem przekazowym przewozić mogą tylko publiczne przedsiębiorstwa przewozowe na podstawie pozwolenia Ministra Skarbu i na warunkach przez niego ustalanych.

2. Przedsiębiorstwo przewozowe ponosi odpowiedzialność za należności celne i inne (art. 43 ust. 3), ciężące na przekazywanych towarach. W razie niedostawienia takich towarów do urzędu celnego odbiorczego w ustalonym terminie przedsiębiorstwo przewozowe obowiązane jest uiszczyć te należności, przy czym cło powinno być uiszczone według właściwej stawki taryfy celnej, a jeżeli nie można w sposób wiarogodny ustalić rodzaju i jakości towarów, — według stawek ustanawianych w tym celu przez Ministra Skarbu w drodze rozporządzenia.

3. Jeżeli przewóz wykonany był kolejno przez kilka przedsiębiorstw przewozowych, wówczas wszystkie przedsiębiorstwa odpowiadają solidarnie wobec władz celnych w myśl ust. 2.

4. Minister Skarbu może w przypadkach zasługujących na uwzględnienie zwalniać przedsiębiorstwa przewozowe od odpowiedzialności za niedostawione urzędowi celnemu przesyłki przekazane.

Przekazywanie za listem konwojowym.

Art. 60. 1. Przekazywanie towarów przy przywozie i przewozie za listem konwojowym odbywa się na wniosek i odpowiedzialność strony, jeżeli przewozu nie dokonywa publiczne przedsiębiorstwo przewozowe.

2. Od towarów przekazywanych za listem konwojowym wymierza się należności celne i inne (art. 43 ust. 3), które powinny być zabezpieczone przez stronę.

3. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia zasady zabezpieczenia oraz przypadki zwolnienia od zabezpieczenia.

Przekazywanie za listem przejściowym.

Art. 61. 1. Towary przekazywane za listem przejściowym (art. 58 ust. 2) wolne są od należności celnych i innych oraz ograniczeń przywozowych przy powrotnym przywozie do polskiego obszaru celnego.

2. Przewóz za listem przejściowym towarów podlegających ograniczeniom wywozowym może być dokonywany tylko za osobnym pozwoleniem właściwej władzy. Od towarów podlegających cłom wywo-

zowym wymierza się należności celne, które powinny być zabezpieczone przez stronę.

3. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia zakres odpowiedzialności strony za towary przewożone za listem przejściowym, zasady zabezpieczenia oraz przypadki zwolnienia od zabezpieczenia.

4. Złożenie towarów na skład.

Składy celne oraz ich rodzaje.

Art. 62. 1. Zagraniczne towary celne mogą być czasowo przechowywane w składach celnych bez uiszczenia należności celnych.

2. Składy celne mogą być zakładane także dla przechowywania zagranicznych towarów celnych zgóry przeznaczonych do wywozu zagranicę (składy tranzytowe).

3. Składy celne są publiczne lub prywatne.

4. Publiczne składy celne nie mogą w granicach rozporządzalnej pojemności odmawiać przyjęcia towarów celnych na przechowanie.

5. Prywatne składy celne służą tylko do przechowywania towarów należących do właściciela składu. Prywatne składy celne mogą być zarządzane także w pomieszczeniach publicznych składów celnych.

6. Publiczne i prywatne składy celne mogą być przeznaczone do przechowywania towarów wszelkiego rodzaju lub towarów tylko pewnego rodzaju.

7. Składy celne mogą być utrzymywane tylko w siedzibie urzędów celnych; pozostają one pod kontrolą celną i zamknięciem celnym. Minister Skarbu może w drodze rozporządzenia zwalniać od zamknięcia celnego niektóre składy, przeznaczone dla pewnych rodzajów towarów.

8. Składy celne ponoszą kosztą kontroli celnej.

9. Przy domach skladowych publicznych prowadzonych na podstawie ogólnego prawa o domach skladowych mogą być zakładane składy celne jako osobne oddziały. Składy te podlegają przepisom prawa niniejszego.

10. Magazyny celne przeznaczone do przechowywania przejściowo towarów celnych (art. 32) nie są składami celnymi w rozumieniu prawa niniejszego.

A. Publiczne składy celne.

Zakładanie składów.

Art. 63. 1. Publiczne składy celne mogą być zakładane przez władze celne lub przez przedsiębiorstwa państwowe, związki samorządowe, zrzeszenia oraz przedsiębiorstwa prywatne. Składy zakładane przez władze celne są składami urzędowymi, zakładane zaś przez wymienione przedsiębiorstwa, związki oraz zrzeszenia są składami nieurzędowymi.

2. Na zakładanie przez przedsiębiorstwa państwowe nieurzędowych publicznych składów celnych wymagana jest zgoda Ministra Skarbu. Na zakładanie innych nieurzędowych publicznych składów celnych wymagana jest koncesja, którą wydaje Minister Skarbu według swego uznania po porozumieniu się z Ministrem Przemysłu i Handlu. Koncesja nie może być odstąpiona innej osobie bez zezwolenia Ministra Skarbu.

3. Koncesja ustala warunki, na jakich skład ma być prowadzony; wydawana jest na oznaczony czas.

Minister Skarbu może wydaną koncesję przed upływem okresu jej ważności cofnąć lub czasowo zawiesić w razie ujawnienia:

- a) nadużycia popełnionego przez przedsiębiorcę skladowego lub jego pracowników albo też uczestnictwa przedsiębiorcy skladowego lub jego pracowników w nadużyciu;
- b) szkodliwej działalności przedsiębiorcy skladowego lub jego pracowników dla Skarbu Państwa albo dla osób składających towary.

4. Taryfę opłat skladowych, pobieranych przez publiczny skład celny za przechowywanie towarów i czynności z tem związane, zatwierdza Minister Skarbu.

Przyjęcie towarów na skład.

Art. 64. 1. Urząd celny wydaje stronie potwierdzenie zgłoszenia towaru na skład (art. 36 ust. 1 p. d), na którym publiczny skład celny obowiązany jest poświadczyć przyjęcie złożonego towaru. Potwierdzenie takie może być indosowane i uprawnia do rozporządzania towarem w rozumieniu postanowień art. 37. Przyjęcie towaru na skład potwierdza publiczny skład celny również urzędowi celnemu.

2. Z urzędu, bez zgłoszenia strony, mogą być złożone na przechowanie w publicznych składach celnych:

- a) towary zrewidowane z urzędu (art. 36 ust. 5),
- b) towary, od których należności celne nie zostały w przepisany okresie uiszczone,
- c) towary zajęte w postępowaniu karnem skarbowym.

3. Publiczny skład celny obowiązany jest do przyjmowania na przechowanie towarów wymienionych w ust. 2. Towary te mają pierwszeństwo przed towarami zgłoszonymi do przechowania przez strony.

Obowiązki i odpowiedzialność przedsiębiorcy skladowego.

Art. 65. 1. Przedsiębiorca prowadzący publiczny skład celny jest obowiązany:

- a) urządzić pomieszczenia skladowe według zleceń władz celnych,
- b) zabezpieczać skład celny od pożaru a złożone w nim towary od pożaru i kradzieży,
- c) utrzymywać skład celny i poszczególne pomieszczenia skladowe w porządku i dbać o bezpieczeństwo złożonych w nich towarów,
- d) otwierać i zamykać skład w godzinach ustalonych przez władze celne,
- e) w zakresie czynności skladowych stosować się do zleceń władz celnych,
- f) prowadzić przepisane księgi skladowe,
- g) przestrzegać okresu ustalonego dla przechowywania towarów w składzie,
- h) dostarczać bezpłatnie mieszkań dla funkcjonariuszów urzędu celnego sprawujących kontrolę celną w składzie,
- i) usuwać swych pracowników na żądanie władz celnych od zajęć w składzie.

2. Przedsiębiorca skladowy ponosi odpowiedzialność za należności celne i inne (art. 43 ust. 3) przypadające od towarów, których ubytek nastąpił

wskutek kradzieży lub niedbalstwa w zarządzie składem celnym.

Prawa i obowiązki osób składających.

Art. 66. 1. Strona ma prawo pod kontrolą celną doglądać, czy towary przez nią w składzie złożone znajdują się w dobrym stanie i stosować dozwolone środki, potrzebne do utrzymania towarów w takim stanie.

2. Strona ma prawo za zgodą władz celnych i pod kontrolą celną:

- a) przepakowywać, sortować, dzielić, czyścić towary i poddawać je innym podobnym czynnościom;
- b) uzupełniać lub dopełniać towary złożone w składzie towarami pochodzącymi z wolnego obrotu, które przez to nabierają charakteru towarów zagranicznych;
- c) pobierać próbki towarów;
- d) poddawać towary przeróbce lub obróbce pod warunkiem uzyskania osobnego na to pozwolenia Ministra Skarbu.

3. Strona jest obowiązana stosować się do przepisów składowych, w szczególności do przepisów ustalających wewnętrzny porządek w składzie.

Wzajemne prawa i obowiązki przedsiębiorcy składowego i osoby składającej.

Art. 67. 1. Przedsiębiorca składowy ma wobec osoby składającej obowiązki:

- a) dbać o złożone w składzie towary ze starannością sumiennego kupca,
- b) ubezpieczać złożone towary od pożaru i kradzieży, chyba że osoba składająca pisemnie tego się zrzeknie,
- c) zawiadamiać niezwłocznie osobę składającą o dostrzegalnych zmianach w opakowaniach lub towarach, wskazujących na ubytek, uszkodzenie lub zepsucie towarów, a w przypadkach nagłej potrzeby przedsięwziąć środki zapobiegawcze.

2. Przedsiębiorca składowy ma wobec osoby składającej prawo:

- a) pobierania opłat składowych i żądania zwrotu wydatków związanych z utrzymywaniem towarów w składzie,
- b) zastawu na złożonych towarach dla zabezpieczenia roszczeń wymienionych pod a),
- c) zgłaszania do urzędu celnego wnosku o sprzedaż złożonych towarów, jeżeli osoba składająca zalega z opłatami składowymi za okres dłuższy niż 3 miesiące.

3. Strona składająca obowiązana jest uiszczać przedsiębiorcy składowemu opłaty składowe i zwracać wydatki związane z utrzymaniem towarów w składzie.

4. Inne wzajemne prawa i obowiązki przedsiębiorcy składowego i osoby składającej mogą być ustalane w umowie składowej pomiędzy nimi zawartej, jeżeli ich nie regulują odrębne przepisy.

Okres przechowywania towarów.

Art. 68. 1. Towary złożone na wniosek strony w publicznym składzie celnym mogą być przechowywane w ciągu 3 lat. W przypadkach zasługujących na

uwzględnienie okres ten może być przez władze celne przedłużany.

2. Towary w okresie składowym niepodjęte ze składu lub niewywiezione zagranicę podlegają sprzedaży przez urząd celny celem pokrycia ciężących na nich należności celnych i innych (art. 43 ust. 3).

3. Jeżeli towarom przechowywanym w składzie grozi zepsucie lub inne ważne względy nie pozwalają na dalsze ich przechowywanie, towary takie na wniosek przedsiębiorcy składowego podlegają sprzedaży przez urząd celny przed upływem okresu składowego. W przypadkach nagłej potrzeby wymienione towary mogą być sprzedane bez uprzedzenia strony.

Dalsza odprawa celna towarów złożonych w składzie.

Art. 69. 1. Do towarów złożonych w składzie może mieć zastosowanie odprawa celna ostateczna, warunkowa i powrotny wywóz zagranicę. W przypadkach zasługujących na uwzględnienie władze celne mogą pozwolić na przekazanie (przewóz) poszczególnych towarów z jednego składu celnego do drugiego.

2. Celem dokonania odprawy według ust. 1 strona powinna złożyć nowe zgłoszenie na piśmie, które powoduje wszelkie skutki przewidziane dla danego zgłoszenia. Odprawa odbywa się według ogólnych zasad.

3. O stosowaniu stawek celnych i opłat manipulacyjnych, w tym i dodatkowych (akcydencji), do towarów złożonych w składzie rozstrzyga dzień złożenia nowego zgłoszenia (ust. 2), jeżeli uiszczenie należności celnych nastąpi w okresie ustalonym w art. 116. Po upływie tego okresu rozstrzyga dzień uiszczenia należności celnych. Przy sprzedaży towarów (art. 68 ust. 2 i 3) rozstrzyga dzień ich sprzedaży.

4. O stosowaniu przepisów celnych niedotyczących stawek celnych i opłat manipulacyjnych rozstrzyga dzień złożenia nowego zgłoszenia celnego. O stosowaniu ograniczeń przywozowych decydują przepisy art. 30.

5. Do towarów złożonych w składzie mają zastosowanie przepisy art. 46 ust. 2 — 5 i 7. Przy odprawie towarów poddanych w składzie celnym przemianom wymienionym w art. 66 ust. 2 może być dozwolone wymierzenie cła według stanu, w jakim towary znajdują się w czasie rewizji przeprowadzonej celem dokonania odprawy.

6. Towary złożone w składzie tranzytowym mogą być odprawione do wolnego obrotu tylko za osobnym pozwoleniem władz celnych.

Regulaminy dla składów celnych.

Art. 70. Szczegółowe przepisy o urządzeniu i prowadzeniu składów celnych ustalają regulaminy. Dla składów nieurzędowych regulaminy zatwierdza władza celna.

B. Prywatne składy celne.

Zakładanie i prowadzenie składów.

Art. 71. 1. Dla założenia prywatnego składu celnego wymagana jest koncesja, którą wydaje Minister Skarbu według własnego uznania i na warunkach przez niego ustalanych. Koncesja nie może być odstąpiona innej osobie bez pozwolenia Ministra Skarbu.

2. Koncesja wydawana jest na oznaczony czas. Minister Skarbu może wydaną koncesję przed upływem okresu jej ważności cofnąć lub czasowo zawiesić w razie ujawnienia:

- a) nadużycia popełnionego przez koncesjonariusza lub jego pracowników lub też uczestnictwa koncesjonariusza lub jego pracowników w nadużyciu,
- b) szkodliwej działalności koncesjonariusza lub jego pracowników dla Skarbu Państwa.

3. Celem złożenia na skład towary powinny być zgłoszone w sposób ustalony dla odprawy ostatecznej.

4. Towary złożone w prywatnym składzie celnym mogą być przechowywane w ciągu 2 lat. W przypadkach zasługujących na uwzględnienie okres ten może być przez władze celne przedłużany. W razie przekroczenia okresu składowego stosuje się przepisy art. 68 ust. 2.

5. Do towarów złożonych na skład może mieć zastosowanie odprawa celna ostateczna, warunkowa i powrotny wywóz zagranicę. Dla zastosowania żądanego rodzaju odprawy strona winna złożyć osobny wniosek na piśmie.

6. O stosowaniu stawek celnych i opłat manipulacyjnych, w tem i dodatkowych (akcydencji), do towarów złożonych na skład rozstrzyga dzień złożenia wniosku (ust. 5), jeżeli uiszczenie należności celnych nastąpi w okresie ustalonym w art. 116. Po upływie tego okresu rozstrzyga dzień uiszczenia należności celnych. Przy sprzedaży towarów rozstrzyga dzień ich sprzedaży. O stosowaniu ograniczeń przywozowych decydują przepisy art. 30.

7. Do towarów złożonych w prywatnym składzie celnym mają zastosowanie przepisy art. 46 ust. 2 — 5 i 7. Przy odprawie towarów poddanych w prywatnym składzie celnym przemianom wymienionym w art. 66 ust. 2 może być dozwolone wymierzenie cła według stanu, w jakim towary znajdują się w czasie rewizji przeprowadzonej celem dokonania odprawy.

8. Towary złożone w prywatnym składzie tranzytowym mogą być odprawione do wolnego obrotu tylko za osobnym pozwoleniem władz celnych.

9. Przepisy o regulaminach dla składów celnych (art. 70), o prawach i obowiązkach osób składających (art. 66), jak również przepisy o obowiązkach i odpowiedzialności przedsiębiorcy składowego (art. 65 ust. 1 punkty a — g, i, oraz ust. 2) mają analogiczne zastosowanie.

5. Powrotny przywóz i wywóz poza obrotem warunkowym.

Zasady powrotnego przywozu towarów do kraju poza obrotem warunkowym.

Art. 72. 1. Krajowe towary zwrócone do kraju z zagranicy w stanie niezmiennym władze celne mogą zwalniać od ceł i ograniczeń przywozowych. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia warunki, na jakich zwrotne towary krajowe mogą być zwalniane od ceł przywozowych.

2. W przypadkach zwolnienia od ceł przywozowych zwrotnych towarów krajowych, od których przy wywozie były uiszczone cła wywozowe, cła te podlegają zwrotowi.

3. Jeżeli przy wywozie krajowego towaru zagranicę strona korzystała z pomocy finansowej Skar-

bu Państwa, jak np. ze zwrotu ceł (art. 23 ust. 1 punkt b), zwolnienia od podatku przemysłowego i t. p., to zwolnienie tego rodzaju towarów od ceł i ograniczeń przywozowych może nastąpić tylko za osobnym pozwoleniem władzy celnej pod warunkiem zwrotu przez stronę kwot uzyskanych przy wywozie.

Zasady powrotnego wywozu towarów zagranicę poza obrotem warunkowym.

Art. 73. 1. Zagraniczne towary celne mogą być za zezwoleniem władz celnych wywożone zpowrotem zagranicę.

2. Wywóz towarów wymienionych w ust. 1 następuje na warunkach ustalanych przez Ministra Skarbu w drodze rozporządzenia.

3. Towary wywożone według ust. 1 są wolne od należności celnych przywozowych, o ile zaś należności te zostały uiszczone, podlegają one zwrotowi.

4. Wywóz towarów zagranicznych, które już weszły do wolnego obrotu, może nastąpić za zwrotem należności celnych tylko w wyjątkowych przypadkach określanych przez Ministra Skarbu w drodze rozporządzenia. Dla opakowań zewnętrznych i wewnętrznych, które były w przywozie oddzielnie oclone, mogą być w tym względzie przyznane ulgi.

5. Zwolnienie od należności celnych lub ich zwrot według ust. 3 i 4 nie obejmuje opłat składowych (art. 17 punkt d).

6. Zagraniczne towary, których powrotny wywóz zagranicę został przez władze celne dozwolony, nie podlegają cłom i ograniczeniom wywozowym.

Rozdział III.

Osobne przepisy dla poszczególnych rodzajów przewozu towarów przez granicę celną.

1. Przewóz drogami kołowymi.

Ograniczenie przewozu.

Art. 74. Przewóz osób i towarów drogami kołowymi przez granicę celną podlega ograniczeniom celnym, które ustala Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

Zawodowy i zarobkowy przewóz samochodami.

Art. 75. Na zawodowy lub zarobkowy przewóz samochodami osób i towarów przez granicę celną wymagana jest zgoda Ministra Skarbu.

Instrukcja celna dla przewozu podróżnych i towarów drogami kołowymi.

Art. 76. Szczegółowe przepisy o postępowaniu celnym w związku z przewozem przez granicę celną drogami kołowymi osób i towarów wydaje Minister Skarbu.

2. Przewóz kolejami żelaznemi.

Czas przewozu.

Art. 77. Koleje przeznaczone do użytku publicznego mogą przez granicę celną przewozić podróżnych, bagaże i towary zarówno w dzień jak i w nocy.

Instrukcja kolejowo-celna.

Art. 78. Szczegółowe przepisy o postępowaniu kolejowo-celnym w związku z przewozem przez granicę celną osób, bagażów i towarów wydaje Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Komunikacji.

3. Przewóz pocztą.

Ograniczenie przywozu przedmiotów w listach.

Art. 79. Przywóz w listach do polskiego obszaru celnego przedmiotów podlegających należnościom celnym nie jest dozwolony.

Kontrola i rewizja celna.

Art. 80. Paczki pocztowe przewożone przez granicę celną podlegają przepisom prawa niniejszego o kontroli i rewizji celnej towarów. Dotyczy to również przesyłek listowych w przypadkach podejrzenia, że zawierają one przedmioty podlegające należnościom celnym lub ograniczeniom w obrocie towarowym z zagranicą. Kontrola celna obejmuje także środki przewozowe.

Zastępstwo strony.

Art. 81. Jeżeli strona nie zastrzeże sobie osobistego udziału w załatwieniu formalności celnych, odprawa celna odbywa się w nieobecności strony przy udziale organu pocztowego. Zastępstwo strony przez agentów celnych nie jest dozwolone.

Instrukcja pocztowo-celna.

Art. 82. Szczegółowe przepisy o postępowaniu pocztowo-celnym w związku z przewozem pocztowych przesyłek celnych wydaje Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Poczty i Telegrafów.

4. Przewóz granicznymi śródlądowymi drogami wodnymi.

Pojęcie wód granicznych.

Art. 83. Jako graniczne wody śródlądowe w rozumieniu prawa niniejszego uważa się wszelkie wody stojące i bieżące, jak jeziora, stawy, rzeki, kanały, strumienie i t. p., które stanowią granicę celną lub są przez granicę celną przecięte. Władze celne mogą w przypadkach, gdy warunki celnej ochrony granicy tego wymagają, uznać jako wody graniczne także inne wody położone w pasie do 10 km od granicy celnej. Wody graniczne powinny być jako takie w sposób widoczny oznaczone.

Pojęcie statku.

Art. 84. Jako statek w rozumieniu prawa niniejszego uważa się każde pływające urządzenie poruszane siłą własną lub obcą.

Zgłoszenie statku przy przyjeździe i wyjeździe.

Art. 85. Po przyjeździe statku z zagranicy i przed wyjazdem statku za granicę kierownik statku (kapitan, sztyper, retman), obowiązany jest przedstawić granicznemu urzędowi celnemu zgłoszenie ogólne statku i jego ładunku (manifest), konosamenty, wykaz włazów i skrytek, spis prowizji i zasobów okrętowych, spis bagażów zarejestrowanych oraz spis przedmiotów podlegających cłu, przywiezionych przez kierownika i załogę statku.

Odpowiedzialność za nienarzędliwe zgłoszenie statku.

Art. 86. 1. Kierownik statku ponosi wobec władz celnych odpowiedzialność, jeżeli dane zawarte w zgłoszeniu ogólnym statku i jego ładunku (manifestie), konosamentach, wykazie włazów i skrytek, spisie prowizji, zasobów okrętowych i bagażów zarejestrowanych nie są zgodne z rzeczywistością.

2. Kierownik i załoga statku ponoszą odpowiedzialność wobec władz celnych, jeżeli sporządzony przez nich spis przedmiotów podlegających cłu nie jest zgodny z rzeczywistością.

3. Kierownik statku nie ponosi odpowiedzialności za określenie wagi i rodzaju towarów w manifestie i zgłoszeniu ogólnym, jeżeli w tych dokumentach wyraźnie zaznaczy, że rodzaj i waga towarów nie są mu znane.

4. Ilość prowizji i zasobów okrętowych może być podana w przybliżeniu.

Osobne ułatwienia dla statków.

Art. 87. Dla pewnych rodzajów statków oraz dla ruchu na wodach granicznych Minister Skarbu może w drodze rozporządzenia ustalać osobne ułatwienia w postępowaniu żeglugowo-celnym.

Instrukcja żeglugowo-celna.

Art. 88. Szczegółowe przepisy o postępowaniu żeglugowo-celnym w związku z przewozem przez granicę celną osób oraz z przewozem towarów celnych, a w szczególności ze spławem materiałów drzewnych (tratwy i t. p.), wydaje Minister Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami.

5. Przewóz drogą morską.

Kontrola celna w morskim pasie celnym.

Art. 89. 1. W morskim pasie celnym (art. 5) statki podlegają kontroli celnej.

2. W morskim pasie celnym nie wolno bez zezwolenia władz celnych:

- a) wydawać ze statku i przyjmować na statek towarów,
- b) przybijać statkiem do innych statków i do lądu w miejscu niedozwolonym,
- c) opuszczać statku i wstępować na statek.

3. W przypadkach naruszenia przez statki przebywające w morskim pasie celnym przepisów wymienionych w ust. 2 lub w razie podejrzenia o przemytnictwo organom zarządu ceł służy prawo:

- a) zatrzymania statku,
- b) wkroczenia na statek i żądania przedłożenia dokumentów ładunkowych, okrętowych itp.,
- c) przeszukiwania statku,
- d) przymusowego dostawienia statku do najbliższego urzędu celnego.

Kontrola celna w porcie.

Art. 90. 1. Cały obszar portu wraz z wszelkimi urządzeniami portowymi pozostaje pod kontrolą celną.

2. Władzom celnym służy w każdym czasie prawo wstępu na wszystkie statki znajdujące się w porcie z wyjątkiem statków wojennych.

3. Kontrola celna na obszarach portów wojennych odbywa się w myśl przepisów, wydawanych przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Wjazd statku do portu.

Art. 91. Przed wjazdem statku do portu i przy wjeździe do portu wstęp na statek dozwolony jest pilotowi zaprzysiężonemu przez władzę celną oraz władzom uprawnionym. Inne osoby mogą wchodzić na statek tylko za osobnym pozwoleniem władz celnych.

Zgłoszenie statku przy przyjeździe.

Art. 92. 1. Po zawinięciu statku do portu kapitan obowiązany jest w przepisany okres czasu przedstawić urzędowi celnemu:

- a) manifest wystawiony za granicą obejmujący wszystkie towary znajdujące się na statku,
- b) zgłoszenie ogólne obejmujące wszystkie towary przeznaczone do wylądowania,
- c) konosamenty,
- d) wykaz włączów i skrytek,
- e) spis prowizji i zasobów okrętowych,
- f) spis bagażów zarejestrowanych,
- g) spis przedmiotów podlegających cłu, przywiezionych przez kapitana i załogę statku.

2. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia, jakie dane ma zawierać zgłoszenie ogólne przewidziane w ust. 1 punkt b.

3. Urząd celny może żądać przedstawienia przez kapitana statku spisu podróźnych i załogi.

Przyjęcie statku. Wylądowanie towarów.

Art. 93. 1. Przyjęcie zgłoszenia statku oraz wstępna rewizja celna statku odbywają się od wschodu do zachodu słońca. Władze celne mogą zezwalać na przyjęcie zgłoszenia i rewizję celną także w innym czasie.

2. Wylądowanie towarów może nastąpić dopiero po dokonaniu wstępnej rewizji celnej statku.

Przyjęcie statków na redzie.

Art. 94. Przyjęcie statków, odprawa celna podróźnych oraz wylądowanie towarów może odbywać się również na redzie według przepisów wydawanych przez Ministra Skarbu.

Załadowanie towarów przy wyjeździe statku.

Art. 95. 1. O zamierzonym ładowaniu towarów na statek strona powinna zawiadomić na piśmie urząd celny.

2. Towary przeznaczone do wywozu powinny być przed załadowaniem na statek zgłoszone do odprawy wywozowej.

Zgłoszenie statku przy wyjeździe.

Art. 96. 1. Po ukończeniu załadowania kapitan statku składa urzędowi celnemu:

- a) zgłoszenie ogólne obejmujące wszystkie załadowane towary,
- b) konosamenty,
- c) zgłoszenie wyjazdu statku.

2. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia, jakie dane ma zawierać zgłoszenie ogólne przewidziane w ust. 1 punkt a.

3. Wyjazd statku nie może nastąpić bez pisemnego zezwolenia urzędu celnego, stwierdzającego, że odprawa celna statku została ukończona.

Odpowiedzialność za nieprawidłowe zgłoszenie statku.

Art. 97. 1. Kapitan statku ponosi odpowiedzialność wobec władz celnych, jeżeli dane zawarte w dokumentach wyszczególnionych w art. 92 ust. 1 punkty a, b, d, e i f, oraz w art. 96 ust. 1 punkt a nie są zgodne z rzeczywistością.

2. Kapitan i załoga statku ponoszą odpowiedzialność wobec władz celnych, jeżeli sporządzony

przez nich spis przedmiotów podlegających cłu (art. 92 ust. 1 punkt g) nie jest zgodny z rzeczywistością.

3. Kapitan nie ponosi odpowiedzialności za określenie wagi i rodzaju towarów w manifeście i zgłoszeniach ogólnych, jeżeli w tych dokumentach wyraźnie zaznaczy, że rodzaj i waga towarów nie są mu znane.

4. Ilość prowizji i zasobów okrętowych może być podana w przybliżeniu.

Pośrednicy okrętowi.

Art. 98. 1. Pośrednicy okrętowi (maklerzy) mogą w zastępstwie kapitana statku wykonywać czynności przewidziane w art. 92 i 96 oraz pośredniczyć w sprawach postępowania celnego między kapitanem statku a urzędami celnymi.

2. Kto chce zawodowo lub zarobkowo wykonywać czynności wymienione w ust. 1, powinien być wpisany w rejestrze handlowym jako przedsiębiorca trudniący się maklerstwem okrętowym i złożyć zgłoszenie na piśmie we właściwym urzędzie celnym o dopuszczenie go do występowania w urzędzie celnym w zastępstwie kapitanów statków. Pośrednicy okrętowi nie mają uprawnień agentów celnych (art. 38 i 39).

3. Pośrednicy okrętowi, działający w zastępstwie kapitanów statków, ponoszą odpowiedzialność przewidzianą w art. 97.

4. W razie popełnienia nadużycia celnego przez pośrednika okrętowego władza celna może nie dopuścić go do dalszego wykonywania czynności wymienionych w ust. 1.

Ułatwienia celne w ruchu morskim.

Art. 99. Minister Skarbu może w drodze rozporządzenia ustanawiać dla pewnych rodzajów statków oraz dla pewnych rodzajów ruchu morskiego osobne ułatwienia w postępowaniu celnym.

Stosowanie przepisów celnych do statków wojennych.

Art. 100. 1. Statki wojenne nie podlegają rewizji celnej.

2. Przepisy o postępowaniu celnym ze statkami wojennymi wydaje Minister Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Przedmioty awaryjne.

Art. 101. 1. Przedmioty awaryjne powinny być zgłoszone najbliższemu urzędowi celnemu.

2. Od uszkodzonych zagranicznych przedmiotów awaryjnych sprzedawanych w drodze publicznego przetargu można pobierać jako cło przywozowe dziesiątą część kwoty uzyskanej z przetargu.

3. Zagraniczne przedmioty awaryjne, przechodzące na własność Skarbu Państwa, wolne są od należności celnych.

4. Krajowe przedmioty awaryjne ze statków, które po opuszczeniu portu uległy nieszczęśliwemu wypadkowi, są wolne od należności celnych i ograniczeń przywozowych, jeżeli fakt awarii i krajowe pochodzenie przedmiotów zostaną udowodnione.

Instrukcja morsko-celna.

Art. 102. Szczegółowe przepisy o postępowaniu morsko-celnym w związku z przewozem osób

i towarów wydaje Minister Skarbu w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

6. Przewóz drogami powietrznymi.

Przelot statków powietrznych przez granicę celną. Lotniska celne.

Art. 103. 1. Dla przelotu statków powietrznych przez granicę celną mogą być ustalane pewne miejsca.

2. Statki powietrzne przylatujące z zagranicy powinny lądować a odlatujące zagranicę wzlatywać wyłącznie na wyznaczonych w tym celu lotniskach pozostających pod kontrolą celną (lotniska celne). Minister Skarbu może zezwalać na odprawę celną w innym miejscu.

3. Lotniska celne ustala i podaje do wiadomości publicznej Minister Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami.

4. Pierwsze lotnisko celne, na którym ląduje statek powietrzny przybyły z zagranicy, jest lotniskiem celnym wejściowym. Lotnisko celne, z którego statek powietrzny odlatuje bezpośrednio zagranicę, jest lotniskiem celnym wyjściowym.

5. Drogę między granicą celną a lotniskiem wejściowym oraz drogę między lotniskiem wyjściowym a granicą celną statki powietrzne obowiązane są przebyć bez lądowania i zmiany ładunku.

Lądowanie przymusowe.

Art. 104. 1. Jeżeli przylatujący z zagranicy lub przelatujący nad polskim obszarem celnym statek powietrzny jest po przekroczeniu granicy celnej zmuszony względami bezpieczeństwa do lądowania przed przylotem na lotnisko celne, dowódca statku obowiązany jest natychmiast po wylądowaniu zawiadomić o tem najbliższy urząd celny, a w razie trudności zawiadomienia urzędu celnego — najbliższe organa skarbowe lub ochrony granicy celnej albo policyjne lub miejscowy zarząd gminy, który ze swej strony powinien zawiadomić o przymusowym lądowaniu statku najbliższy z oznaczonych organów państwowych.

2. Statek powietrzny może wyruszyć w dalszą drogę tylko za zezwoleniem organu państwowego (ust. 1) i w razie żądania tego organu powinien lądować na wskazanym przez niego lotnisku celnym.

3. Jeżeli statek powietrzny był odprawiony do odlotu zagranicę, a następnie zmuszony względami bezpieczeństwa do lądowania przed przekroczeniem granicy celnej, mają zastosowanie co do obowiązku zawiadomienia o przymusowym lądowaniu postanowienia ustępu 1. Organa państwowe mogą zarządzić, aby statek udał się do wskazanego przez nich lotniska celnego celem ponownej kontroli podróżnych, ładunku i dokumentów. Bez zezwolenia wspomnianych organów państwowych statek nie może wyruszyć w dalszą drogę.

4. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia, w jakich przypadkach statki powietrzne lądujące przymusowo mogą być zwolnione od kontroli celnej.

Wyrzucanie przesyłek podczas lotu. Odpowiedzialność za wyrzucone przesyłki.

Art. 105. 1. Wyrzucanie na polskim obszarze celnym ze statku powietrznego przesyłek w przywozie nieodprawionych, jak również przesyłek odpra-

wionych już przez urząd celny do wywozu zagranicę, jest wzbronione.

2. Wyjątek od tego przepisu stanowią:

a) pocztowe przesyłki z gazetami i listami, które mogą być wyrzucane w ustalonych miejscach przy zachowaniu warunków określanych przez Ministra Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami;

b) przesyłki wyrzucane podczas lotu dla ratowania podróżnych i załogi, o czym dowódca statku obowiązany jest zawiadomić urząd celny przy pierwszym lądowaniu.

3. Za należności celne i inne (art. 43 ust. 3), ciążyące na wyrzuconych przesyłkach, dowódca i właściciel statku ponoszą solidarną odpowiedzialność wobec władz celnych, przyczem postanowienia art. 59 ust. 2 mają analogiczne zastosowanie.

4. Jeżeli wyrzucone przesyłki były przewożone przez przedsiębiorstwo przewozowe, odpowiedzialność wymieniona w ust. 3 ponoszą solidarnie dowódca statku i przedsiębiorstwo przewozowe.

5. Władze celne mogą w przypadkach zasługujących na uwzględnienie przyznać zwolnienie od odpowiedzialności określonej w ust. 3 i 4.

6. Postanowienia ust. 1 — 5 mają zastosowanie również do statków powietrznych przelatujących nad polskim obszarem celnym bez lądowania.

Nakaz lądowania.

Art. 106. W przypadkach:

a) naruszenia przepisów celnych przez załogę statku powietrznego lub podróżnych,

b) podejrzenia o przemytnictwo —

organa celne i ochrony granicy mają prawo wydania nakazu statku bezzwłocznego lądowania na najbliższym lotnisku oraz prawo użycia w tym celu wszelkich środków dozwolonych odrębnymi przepisami o ruchu powietrznym.

Zawodowy i zarobkowy przewóz statkami powietrznymi.

Art. 107. Przewidziane w odrębnych przepisach zezwolenie (koncesja) na zawodowy lub zarobkowy przewóz statkami powietrznymi osób i towarów przez granicę celną wydaje się w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Przylot z zagranicy. Przedstawienie dokumentów.

Art. 108. 1. Po wylądowaniu na lotnisku celnym dowódca statku obowiązany jest przedstawić urzędowi celnemu dziennik podróży poświadczony przez urząd celny miejsca odlotu i zgłosić do odprawy celnej statek powietrzny wraz ze spisem prowizji i zasobów statku.

2. Przy przewozie przesyłek towarowych lub bagażów zarejestrowanych dowódca statku obowiązany jest posiadać manifest (deklarację ogólną ładunku) i przedstawić go urzędowi celnemu wraz z innymi dokumentami wymaganymi do odprawy celnej.

3. Na żądanie urzędu celnego dowódca statku obowiązany jest przedstawić spis podróżnych i załogi.

Odlot zagranicę. Przedstawienie dokumentów.

Art. 109. 1. Przy odprawie celnej wywozowej dowódca statku obowiązany jest przedstawić urzędo-

wi celnemu dziennik podróży i manifest (deklarację ogólną ładunku).

2. Na żądanie urzędu celnego dowódca statku obowiązany jest przedstawić spis podróżnych i załogi oraz deklaracje celne nadawcy na przesyłki towarowe.

Wojskowe statki powietrzne.

Art. 110. Zakres kontroli celnej wojskowych statków powietrznych ustala Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Instrukcja lotniczo-celna.

Art. 111. Szczegółowe przepisy o postępowaniu lotniczo-celnem w związku z przewozem lotniczych przesyłek celnych oraz z przewozem osób przez granicę celną wydaje Minister Skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Rozdział IV.

Osobne przepisy dla pasa granicznego.

Mały ruch graniczny.

Art. 112. 1. Jako mały ruch graniczny w rozumieniu prawa niniejszego uważa się ruch mieszkańców własnego i sąsiedniego pasa granicznego przez granicę celną, mający na celu zaspakajanie własnych potrzeb osobistych i gospodarczych w obszarze granicznym sąsiedniego państwa.

2. Dla małego ruchu granicznego Minister Skarbu może w drodze rozporządzenia ustanawiać osobne ułatwienia celne.

Doraźna pomoc duchowna i lekarska. Wyprawy ratownicze.

Art. 113. 1. Duchownym, lekarzom, felczerom i położnym, spieszącym w doraźną pomocą w pasie granicznym, mogą być przyznawane:

- a) ułatwienia celne co do miejsca i czasu przekraczania granicy celnej,
- b) zwolnienie od cła dla przewożonych przez nich przedmiotów potrzebnych do spełnienia obowiązków duszpasterskich lub do wykonania zawodu.

2. Ulgi według ust. 1 mają analogiczne zastosowanie do pociągów i drużyn ratowniczych oraz straży pożarnych, spieszących wraz z przyborami ratowniczymi na miejsce wypadku celem niesienia doraźnej pomocy.

Rybolówstwo na wodach granicznych.

Art. 114. 1. Rybakom, uprawiającym rybolówstwo na wodach granicznych (art. 83), mogą być przyznawane ułatwienia celne tak co do miejsca i czasu przekraczania granicy celnej, jak i co do przewozu przez granicę celną połowu i przyborów rybackich.

2. Dla połowu pochodzącego z wód granicznych położonych poza granicą celną może być przyznawane zwolnienie od cła.

Ograniczenia w granicznym pasie celnym.

Art. 115. 1. W interesie celnej ochrony granicy mogą być dla granicznego pasa celnego, nie wyłączając wód granicznych, ustanawiane w drodze rozporządzenia Ministra Skarbu przepisy ograniczające przewóz i przechowywanie towarów oraz zapobiegające kontroli celnej towarów.

2. Przewidziane w odrębnych przepisach zezwolenie (licencja) na uprawianie handlu okrężnego w granicznym pasie celnym wydaje się w porozumieniu z władzami celnymi. Władze celne mogą z handlu okrężnego wyłączać ogólnie lub dla pewnych odinków granicznego pasa celnego niektóre towary, niezależnie od towarów wyłączonych na mocy innych przepisów.

Część VI.

UISZCZENIE NALEŻNOŚCI CELNYCH.

Termin uiszczenia należności celnych.

Art. 116. 1. Strona obowiązana jest do uiszczenia wymierzonych przez urząd celny należności celnych w ciągu 14 dni po dniu ustalenia wyniku rewizji celnej.

2. W przypadkach wniesienia zażalenia w sprawie stosowania taryfy celnej bieg terminu, w którym strona obowiązana jest uiszczyć należności celne, rozpoczyna się następnego dnia po dniu, w którym orzeczenie władz celnych uzyskało prawomocność.

Kary za zwłokę.

Art. 117. 1. W przypadkach, gdy towary odprawione warunkowo nie zostały w ustalonym terminie wywiezione zagranicę lub przywiezione z zagranicy i powstaje według art. 56 punkt a obowiązek uiszczenia należności celnych, pobiera się od wymienionych należności karę za zwłokę w wysokości ustalonej przez Ministra Skarbu w drodze rozporządzenia. Karę za zwłokę liczy się od dnia dokonania warunkowej odprawy.

2. Minister Skarbu może w poszczególnych przypadkach zwalniać od kary za zwłokę.

Skutki prawne nieuiszczenia należności celnych w ustawowym terminie.

Art. 118. 1. Towary, od których należności celne nie zostały uiszczone w okresie ustalonym w art. 116, podlegają sprzedaży (art. 125 — 129).

2. Minister Skarbu może w drodze rozporządzenia zezwalać na odroczenie sprzedaży towarów, od których należności celnych nie uiszczone (ust. 1), i ustanawiać okresy, w ciągu których towary takie mogą być przechowywane w magazynach i składach celnych.

Odracanie należności celnych.

Art. 119. 1. Minister Skarbu może zezwalać władzom, urzędom i przedsiębiorstwom państwowym:

- a) na uiszczanie należności celnych w okresie późniejszym aniżeli przewiduje art. 116,
- b) na zbiorowe uiszczanie należności celnych w periodycznych terminach.

2. Minister Skarbu ustala warunki, na których odroczenie (ust. 1) może być przyznawane, oraz tok postępowania.

Kredytowanie należności celnych.

Art. 120. 1. Należności celne mogą być kredytowane (kredyt celny).

2. Przyznanie kredytu celnego może nastąpić tylko za zabezpieczeniem należności celnych.

3. Od kredytowanych należności celnych pobiera się odsetki.

4. Minister Skarbu ustala warunki, na których kredyt celny może być przyznany, sposób zabezpieczenia kredytowanych należności celnych, wysokość odsetek i tok postępowania.

Sprostowanie wymiaru należności celnych. Odpowiedzialność za niedobory celne.

Art. 121. 1. Zmiana ustalonego wyniku rewizji celnej i wymiaru należności celnych poza przypadkami przewidzianymi w art. 130 — 132 może być dokonana:

- a) w przywozie przed wydaniem towarów,
- b) w wywozie przed wywiezieniem towarów zagranicę.

2. Sprostowanie wyniku rewizji i wymiaru należności celnych po wydaniu towarów lub po ich wywiezieniu zagranicę następuje tylko w przypadku nieprawidłowego zastosowania stawek konwencyjnych lub ujawnienia oczywistych omyłek, a w szczególności:

- a) omyłek rachunkowych;
- b) omyłek ujawniających się w rozbieżności między zgłoszoną przez stronę i stwierdzoną przy rewizji, jako zgodną z rzeczywistością, taryfową jakością i ilością towarów, a oznaczoną w wyniku rewizji odmiennie;
- c) omyłek przy zgłoszeniu ogólnem oraz przy rewizji celnej z urzędu, ujawniających się w rozbieżności między określoną w wyniku rewizji taryfową nazwą towarów a pozycją i podziałem pozycji taryfy celnej;
- d) omyłek polegających na zastosowaniu stawek celnych w danym czasie nieobowiązujących.

3. Niedobory celne, wynikające ze sprostowania (ust. 2), strona powinna uiścić w ciągu 30 dni po dniu doręczenia jej wezwania płatniczego.

4. Od niedoborów celnych, nieuiszczonych w okresie oznaczonym w ust. 3, pobiera się po upływie tego okresu karę za zwłokę w wysokości ustalonej przez Ministra Skarbu w drodze rozporządzenia.

5. Należności celne pobrane nadmiernie z powodu omyłek, wymienionych w ust. 2, powinny być stronie zwrócone z urzędu lub na jej wniosek bez odsetek.

6. Odpowiedzialność za uiszczenie niedoborów celnych (ust. 2) ponosi prócz strony również agent celny oraz agencja celna publicznych przedsiębiorstw przewozowych. Odpowiedzialność wymienionych osób jest solidarna.

Przymusowe ściąganie należności i niedoborów celnych.

Art. 122. Należności i niedobory celne nieuiszczone w ustalonym okresie, a przypadające od towarów, które weszły do wolnego obrotu lub zostały wywiezione zagranicę, jak również odsetki i kary za zwłokę podlegają przymusowemu ściąganiu w trybie ustanowionym dla przymusowego ściągania państwowych podatków bezpośrednich.

Przedawnienie.

Art. 123. 1. Roszczenie Skarbu Państwa o uiszczenie niedoborów celnych oraz roszczenie stro-

ny o zwrot należności celnych nadmiernie od niej pobranych (art. 121) ulegają przedawnieniu z upływem jednego roku po dniu uiszczenia należności celnych.

2. Roszczenie Skarbu Państwa o uiszczenie należności celnych od towarów, które były wydane do wolnego obrotu lub wywiezione zagranicę bez uiszczenia należności, ulega przedawnieniu z upływem jednego roku po dniu wydania towarów lub ich wywozu zagranicę. Przepis ten nie ma zastosowania w przypadkach odroczenia lub kredytowania towarów (art. 119 i 120).

3. W przypadkach odprawy warunkowej roszczenia wymienione w ust. 1 i 2 ulegają przedawnieniu z upływem jednego roku po powstaniu obowiązku strony do uiszczenia należności celnych (art. 56).

4. Roszczenie Skarbu Państwa o uiszczenie należności lub niedoborów celnych od towarów będących przedmiotem postępowania karnego skarbowego ulega przedawnieniu z upływem jednego roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia karnego.

5. Przedawnienie roszczenia Skarbu Państwa przerywa każda czynność urzędowa, podjęta celem ściągnięcia należności lub niedoborów celnych i podana do wiadomości strony. Bieg przedawnienia liczy się na nowo od ostatniej czynności urzędowej.

Umarzanie nieściągalnych należności i niedoborów celnych.

Art. 124. 1. Minister Skarbu może umarzać nieściągalne należności i niedobory celne.

2. Niedobory celne, nieprzekraczające kwoty 1 zł, podlegają umorzeniu z urzędu.

Cz ę ś ć VII.

SPRZEDAŻ TOWARÓW.

Sposób sprzedaży.

Art. 125. Sprzedaż towarów w przypadkach przewidzianych w prawie niniejszem odbywa się przez publiczny przetarg. Przetarg przeprowadza urząd celny.

Zasady przetargu.

Art. 126. 1. Cena wywoławcza towarów obejmuje koszty przetargu, należności celne i inne według art. 43 ust. 3, przewozowe, składowe i przeładunkowe.

2. Jeżeli cena rynkowa towaru jest wyższa od łącznej sumy należności według ust. 1, przyjmuje się cenę rynkową jako cenę wywoławczą.

3. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia, w jakich przypadkach towary mogą być sprzedane poniżej ceny wywoławczej, jeżeli przy pierwszym przetargu towary nie zostały sprzedane.

4. Z uzyskanej przy przetargu kwoty pokrywa się w kolejnym porządku:

- a) koszty przetargu,
- b) należności celne i inne według art. 43 ust. 3,
- c) należności przewozowe i przeładunkowe,
- d) należności składowe.

5. Uzyskaną przy przetargu nadwyżkę wydaje się osobie, która wykaże uprawnienia do jej otrzymania. Nadwyżka przechodzi na własność Skarbu Państwa, jeżeli osoba uprawniona nie zgłosi się w urzędzie celnym po odbiór w ciągu 3 lat od dnia przetargu towarów.

Przetarg towarów podlegających ograniczeniom przywozowym.

Art. 127. Towary podlegające ograniczeniom przywozowym mogą być sprzedane tylko pod warunkiem wywiezienia ich zagranicę lub dostarczenia pozwolenia przywozowego w wyznaczonym przez urząd celny okresie. Nabywca, który warunków tego nie wypełni w wyznaczonym okresie, traci prawo do kupionych towarów.

Bezskuteczność przetargu.

Art. 128. 1. Przetarg jest bezskuteczny, jeżeli towary przy drugim przetargu nie zostały sprzedane.

2. W razie bezskuteczności przetargu towary przechodzą na własność Skarbu Państwa i na podstawie orzeczenia władz celnych podlegają zniszczeniu. Władze celne mogą zarządzić zamiast zniszczenia przekazanie takich towarów na cele państwowe, społeczne lub filantropijne.

3. Należności celne i inne według art. 43 ust. 3, ciążyące na niesprzedanych towarach, podlegają umorzeniu.

Rękojmia przetargu i tok postępowania przy sprzedaży towarów.

Art. 129. Uczestnicy przetargu obowiązani są złożyć rękojmię na dotrzymanie warunków przetargu (wadjum). Wysokość rękojmi, przypadki, w których rękojmia przechodzi na własność Skarbu Państwa, jak również tok postępowania przy sprzedaży towarów ustala Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

Część VIII. ŚRODKI PRAWNE.

Zażalenia.

Art. 130. 1. Orzekanie w sprawach stosowania taryfy celnej i przepisów celnych należy wyłącznie do władz celnych. Dochodzenie roszczeń w tych sprawach zwykłą drogą sądową nie jest dopuszczalne.

2. Na postanowienia i zarządzenia w sprawach stosowania taryfy celnej i przepisów celnych strona może wnieść zażalenie na piśmie do tej władzy celnej, która wydała postanowienie lub zarządzenie.

3. Zażalenie powinno być wniesione w ciągu 30 dni po dniu doręczenia stronie postanowienia lub zarządzenia władzy celnej.

4. Władze celne I i II instancji mogą uwzględnić we własnym zakresie działania zażalenia dotyczące stosowania przepisów celnych. Władze celne I instancji mogą również uwzględniać zażalenia w sprawach stosowania taryfy celnej, jednakże tylko wtedy, gdy towar nie został jeszcze wydany. Nieuwzględnione zażalenia powinny być przedstawione do rozstrzygnięcia władzy odwoławczej (art. 131).

5. Do zażalenia, które dotyczy stosowania taryfy celnej, dołącza się próbkę towaru. Jeżeli wydzielenie próbki nie jest możliwe, dołącza się dokładny opis towaru, rysunek, fotografie i t. p. Wdzielenie próbki oraz sporządzenie opisu, rysunku, fotografii i t. p. powinno nastąpić przed wydaniem towaru.

6. Zażalenie wniesione po upływie ustalonego w ust. 3 okresu powinno być odrzucone przez wła-

dzę celną, która wydała postanowienie lub zarządzenie. Na odrzucenie strona może w okresie 14 dni po dniu otrzymania zawiadomienia o odrzuceniu zażalenia wnieść dalsze zażalenie do władz odwoławczych.

7. Wniesienie zażalenia nie wstrzymuje wykonania postanowienia lub zarządzenia. Władza powołana do rozstrzygnięcia zażalenia może wykonanie wstrzymać.

Rozstrzygnięcie zażaleń.

Art. 131. 1. Minister Skarbu rozstrzyga zażalenia na postanowienia i zarządzenia:

- urzędów celnych w sprawach stosowania taryfy celnej,
- urzędów celnych w sprawach stosowania przepisów celnych, z wyjątkiem zażaleń w sprawach, których ostateczne rozstrzygnięcie Minister Skarbu przekazuje okręgowym władzom celnym,
- okręgowych władz celnych wydane w pierwszej instancji.

2. Minister Skarbu może zażalenie w sprawach stosowania taryfy celnej pozostawić bez rozpatrzenia, jeżeli strona nie zastosowała się do przepisu art. 130 ust. 5.

3. Przy rozstrzyganiu zażaleń Minister Skarbu i okręgowe władze celne nie są ograniczone ani wnioskami stron ani stanowiskiem władz podległych.

4. W razie nieuwzględnienia zażalenia strona ponosi koszty postępowania.

Przywrócenie uchybionego okresu lub terminu.

Art. 132. 1. W przypadkach niezachowania okresów lub terminów, ustalonych w prawie niniejszem lub oznaczonych na podstawie przepisów prawa niniejszego, może być na wniosek strony ze względów słuszności przyznane przywrócenie uchybionego okresu lub terminu.

2. Wniosek powinien być złożony w przeciągu 30 dni po upływie uchybionego terminu lub okresu, a w razie gdy uchybienie terminu lub okresu nastąpiło z powodu przeszkody — po upływie 30 dni od ustania przeszkody. Równocześnie osoba zainteresowana powinna wykonać czynność, która miała być dopełniona w uchybionym okresie lub terminie.

3. Wniosek rozstrzyga władza powołana do rozstrzygnięcia zażalenia, a w innych przypadkach — władza, wobec której czynność miała być dopełniona.

Część IX.

PRZEPISY KONCOWE.

Sposób zgłoszenia celnego. Tok postępowania celnego. Kontrola celna przewozów.

Art. 133. Minister Skarbu ustala w drodze rozporządzenia:

- sposób zgłoszenia celnego dla poszczególnych rodzajów odpraw celnych oraz dane, jakie powinno zgłoszenie zawierać,
- tok postępowania celnego dla poszczególnych rodzajów odpraw celnych,
- tok postępowania przy wnoszeniu i rozstrzyganiu zażaleń w sprawach stosowania taryfy celnej i przepisów celnych,

- d) zakres kontroli celnej przy poszczególnych rodzajach przewozu osób i towarów przez granicę celną

Ochrona towarów celnych i odpowiedzialność za nie. Świadczenia na rzecz zarządu celnego.

Art. 134. 1. Ochrona towarów celnych przewożonych lub przechowywanych przez przedsiębiorstwo przewozowe jest jego obowiązkiem. Za należności celne i inne (art. 43 ust. 3) ciężące na takich towarach przedsiębiorstwo ponosi odpowiedzialność, przyczem postanowienia art. 59 ust. 2 mają analogiczne zastosowanie.

2. Minister Skarbu ustala w porozumieniu z właściwymi ministrami zakres bezpłatnych świadczeń na rzecz zarządu celnego, do których będą obowiązane, w związku z wykonywaniem przez urzędy celne odprawy celnej w ruchu osobowym i towarowym, zarządy portów morskich i rzecznych, zarządy lotnisk celnych użytku publicznego oraz przedsiębiorstwa przewozowe, trudniące się przewozem przez granicę celną osób i towarów.

Wykonanie rozporządzenia.

Art. 135. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Skarbu.

Wejście rozporządzenia w życie.

Art. 136. 1. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie roku po dniu ogłoszenia.

2. Jednocześnie tracą moc następujące przepisy:

- a) rozporządzenie Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dnia 11 czerwca 1920 r. o taryfie celnej (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 314) wraz ze wszystkimi późniejszymi zmianami i uzupełnieniami oraz wszystkie rozporządzenia wydane na podstawie wyżej wymienionego rozporządzenia o taryfie celnej;
- b) ustawa z dnia 31 lipca 1924 r. w przedmiocie uregulowania stosunków celnych (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 777) wraz ze wszystkimi późniejszymi zmianami i uzupełnieniami oraz wszystkie rozporządzenia wydane na podstawie tej ustawy;
- c) art. 52 — 56 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. o prawie lotniczym (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 294), o ile postanowienia tych artykułów dotyczą spraw celnych, unormowanych w prawie niniejszym;
- d) ustawa z dnia 7 listopada 1931 r. w sprawie zwolnienia od cła przywozowego i opłat manipulacyjnych sprzętu, służącego dla potrzeb armji, sprowadzanego przez władze wojskowe, oraz materiałów i przedmiotów, przeznaczonych do zwiększenia siły obronnej Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 105, poz. 812) i wszystkie rozporządzenia wydane na jej podstawie;
- e) ustawa z dnia 10 marca 1932 r. o wolnych obszarach celnych (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 330) oraz wszystkie rozporządzenia wydane na jej podstawie;
- f) wszelkie obowiązujące dotychczas przepisy celne, pozostałe po państwach zaborczych.

3. Ogłoszone w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej rozporządzenia w sprawach celnych, wydane na podstawie upoważnienia udzielonego przez Sejm Ustawodawczy uchwałą z dnia 1 sierpnia 1919 r., posiadają moc prawną od daty wydania.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów i Minister Wyznań
Religijnych i Oświecenia Publicznego:

J. Jędrzejewicz

Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki*
Minister Spraw Zagranicznych: *Beck*
Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*
Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*
Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*
Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Nakoniecznikow - Klukowski
Minister Przemysłu i Handlu: *Zarzycki*
Minister Komunikacji: *M. Butkiewicz*
Minister Opieki Społecznej: *Hubicki*
Minister Poczty i Telegrafów: *Kaliński*